

B. Osobitná časť

K Čl. I

K bodu 1

Novo sa ustanovuje povinnosť poskytovateľa sociálnej služby v zariadení s celoročnou pobytovou formou spolupracovať s centrom pre deti a rodiny pri prechode mladého dospelého so zdravotným postihnutím z tohto pobytového zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí do pobytového zariadenia sociálnych služieb a s týmto mladým dospelým, a to v záujme zvládnutia tejto situácie mladým dospelým. Navrhovaná právna úprava je odôvodnená povahou a charakterom vykonávania pobytových opatrení sociálnoprávnej ochrany detí nariadených súdom vo vzťahu k deťom so zdravotným postihnutím, u ktorých je v dôsledku stupňa ich odkázanosti na pomoc inej osoby pri sebaobslužbe nevyhnutné zabezpečiť kontinuitu poskytovania tejto potrebnej osobnej pomoci v zariadení podmienenom odkázanosťou celoročnou pobytovou formou, ak z dôvodu dosiahnutia vekovej hranice opúšťajú zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí. Povinnosť tejto spolupráce predpokladá koordinovanú priamu, cielenú a bezprostrednú súčinnosť a podporu poverených pracovníkov poskytovateľa sociálnej služby a centra pre deti a rodiny poskytovanú mladému dospelému, a to rôznymi formami, napr. aj umožnením jeho návštevneho pobytu (ubytovania) v zariadení a jeho sprevádzajúcej osoby, ktorú si určí, a to pred nástupom do tohto zariadenia za podmienok ustanovených v § 61 ods. 4.

K bodom 2 a 3

Navrhovaná právna úprava, vzhľadom na problémy interpretačnej a aplikačnej praxe najmä zo strany obcí, explicitne ustanovuje právnu možnosť pre odkázanú fyzickú osobu, ktorej sa už poskytuje sociálna služba neverejným poskytovateľom, avšak bez finančnej podpory poskytovania tejto sociálnej služby z verejných prostriedkov podľa tohto zákona (t. j. bez finančného príspevku na prevádzku – ďalej len „FPP“, resp. pri domácej opatrovateľskej službe, aj bez finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobslužby podľa § 76 ďalej len „FPO“), kedykoľvek aj počas poskytovania tejto sociálnej služby neverejným poskytovateľom, prejavit' svoj záujem o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby novo už s finančnou podporou jej poskytovania z verejných prostriedkov.

To znamená, že fyzická osoba môže kedykoľvek i počas poskytovania sociálnej služby, požiadať o poskytnutie alebo zabezpečenie tejto sociálnej služby príslušnou obcou, resp. vyšším územným celkom, a to po zabezpečení realizácie práva tejto fyzickej osoby touto obcou, resp. vyšším územným celkom na informovaný výber poskytovateľa tejto sociálnej služby, novo už s finančnou podporou poskytovania tejto sociálnej služby z verejných prostriedkov poskytovaním finančných príspevkov na spolufinancovanie tejto sociálnej služby v pôsobnosti obce a vyššieho územného celku podľa tohto zákona.

Aj ak to v konkrétnom čase rozpočtové možnosti samosprávy neumožňujú (nemá vo svojom rozpočte vyčlenenú dostatočnú sumu finančných prostriedkov na možnosť začatia poskytovania FPP a FPO na odkázanú fyzickú osobu, konkrétnemu touto fyzickou osobou zvolenému neverejnému poskytovateľovi tejto sociálnej služby), je povinná doručení písomnú žiadosť fyzickej osoby, ktorá je odkázaná na sociálnu službu, o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby (s finančnou podporou poskytovania tejto sociálnej služby z verejných prostriedkov) zaradiť do poradia (poradia uspokojovania žiadostí o zabezpečenie sociálnej

služby, a ak je toto zabezpečenie realizované u neverejných poskytovateľov sociálnej služby spojené aj s poskytnutím FPP a FPO), a tejto žiadosti vyhovieť na základe vopred určených a zverejnených podrobností vedenia tohto poradia uspokojovania žiadostí (§ 8 ods. 4 - po zmene označenia týmto návrhom novely - § 8 ods. 6).

Návrhom sa medzi povinné náležitosti písomnej žiadosti o zabezpečenie sociálnej služby zaraďuje aj posudok o odkázanosti na sociálnu službu, ktorý bol podkladom na vydanie rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu, tak aby bol zrejmý aj konkrétny vecný a časový rozsah úkonov sebaobsluhy, úkonov starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivít, pri ktorých je žiadateľ odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby, a to pri realizácii jeho práva na informovanú voľbu konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby podľa § 6 ods. 2 písm. b) zabezpečovanej zo strany príslušných orgánov samosprávy v rozsahu svojej pôsobnosti.

Zároveň právna úprava novo ustanovuje možnosť podania písomnej žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby obci alebo vyššiemu celku v rozsahu ich pôsobnosti zo strany fyzickej osoby, ktorá je umiestnená na základe rozhodnutia súdu o ústavnej starostlivosti, výchovného opatrenia alebo neodkladného opatrenia v centre pre deti a rodiny, aj prostredníctvom tohto centra pre deti a rodiny. Takto koncipovaná právna úprava vychádza aj v tomto smere z doplneného osobného rozsahu žiadateľov o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu aj o žiadosť podanú fyzickou osobou prostredníctvom centra pre deti a rodiny v § 92 ods. 1, ako aj z doplnenej povinnosti poskytovateľov celoročnej pobytovej sociálnej služby spolupracovať s centrom pre deti a rodiny pri prechode mladého dospelého so zdravotným postihnutím z pobytového zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí do pobytového zariadenia sociálnych služieb a s týmto mladým dospelým, a to v záujme zvládnutia tejto situácie mladým dospelým v § 7 písm. e). Ide teda o potrebu zabezpečenia vnútornej previazanosti právnej úpravy s návrhom nového znenia § 92 ods. 1 a ostatnými časťami návrhu, kde sa novo predpokladá „vynutiteľné“ zapojenie centra pre deti a rodiny do procesu začatia poskytovania sociálnej služby, ktorá kontinuálne pokračuje zabezpečením starostlivosti o mladého dospelého po ukončení výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí v centre pre deti a rodiny dosiahnutím jeho plnoletosti, ak teraz už mladý dospelý, je odkázaný na poskytovanie sociálnej služby. Vytvára sa preto právna možnosť na zapojenie centra pre deti a rodiny aj do procesov, ktoré tomuto začatiu poskytovania sociálnej služby u konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby predchádzajú- teda do podania žiadosti o poskytovanie sociálnej služby s finančnou podporou poskytovania tejto sociálnej služby z verejných prostriedkov, ako aj podaniu tejto žiadosti predchádzajúceho informovaného výberu poskytovateľa sociálnej služby a poskytovanej sociálnej služby.

K bodu 4

Explicitne sa ustanovuje, že pri zabezpečení poskytovania sociálnej služby obcou/VUC, realizácií práva odkázanej fyzickej osoby na výber poskytovateľa sociálnej služby (§ 6 ods. 1), musí predchádzať realizácia práva tejto fyzickej osoby na zabezpečenie dostupnosti informácií v jej zrozumiteľnej forme o druhu, mieste, cieľoch a spôsobe poskytovania sociálnej služby, o úhrade za sociálnu službu a o cieľovej skupine, ktorej je poskytovaná podľa § 6 ods. 2 písm. b). Táto dostupnosť informácií musí byť zabezpečená tejto fyzickej osobe obcou a vyšším územným celkom, v rozsahu ich pôsobnosti, a musí byť v konaní vo veci zabezpečenia poskytovania sociálnej služby obcou/VUC preukázaná, resp. realizovaná.

„V § 6 ods. 2 písm. b) zákon garantuje osobám odkázaným na sociálnu službu právo na dostupnosť informácií o možnostiach a podmienkach poskytovania sociálnych služieb, čo

vytvára základný predpoklad na to, aby tieto osoby mohli realizovať svoje právo výberu poskytovateľa sociálnej služby so znalosťou vecí, prípadne aby pre neznalosť neutrpejú ujmu a mohli svoje právo voľby realizovať so znalosťou jej dôsledkov. T.j. fyzická osoba má možnosť svoje právo výberu poskytovateľa sociálnej služby realizovať aj s ohľadom na informáciu napr. o úhrade (cene), ktorú bude musieť za poskytnutú sociálnu službu uhradiť, a teda je na rozhodnutí fyzickej osoby, či pri svojom výbere poskytovateľa sociálnej služby upredností napr. nižšiu úhradu (cenu). Na základe týchto informácií je legitímnym právom tejto fyzickej osoby kedykoľvek zmeniť svoj výber- voľbu konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby uvedeného v písomnej žiadosti. Tento mechanizmus informovaného výberu poskytovateľa sociálnej služby v konečnom dôsledku donúti jednotlivých poskytovateľov sociálnej služby k ustanoveniu takej výšky úhrady za poskytovanie sociálnej služby, ktorá im reálne umožní získať klientelu nevyhnutnú pre uskutočňovanie ich zárobkovej činnosti“ (z nálezu ÚS SR PL.ÚS 13/09 z 18.5.2010).

K bodom 5 až 7

Ide o legislatívno-technické úpravy - zmeny vo vnútornom označení odsekov vzhľadom na vloženie nových odsekov 2 a 3 do § 8.

K bodu 8

Ide o formulačnú úpravu ustanovenia súvisiacu s § 8 ods. 1 tak, aby bolo zrejmé, že pri zabezpečení sociálnej služby zo strany samosprávy nemusí ísť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby len u „budúceho“ poskytovateľa, ale môže byť v zásade zabezpečenie sociálnej služby realizované aj u poskytovateľa, u ktorého je sociálna služba už poskytovaná, ale z hľadiska skutkového stavu bez finančnej podpory jej poskytovania z verejných zdrojov a fyzická osoba, ktorá je odkázaná na túto sociálnu službu, chce ukončiť poskytovanie tejto sociálnej služby u tohto poskytovateľa bez finančnej podpory jej poskytovania z verejných prostriedkov a žiada novo o zabezpečenie sociálnej služby už s jej finančnou podporou z verejných prostriedkov za podmienok ustanovených v § 8 tohto zákona (v zásade u doterajšieho poskytovateľa sociálnej služby alebo iného poskytovateľa sociálnej služby, na základe tomuto výberu predchádzajúcej informovanej voľby tohto poskytovateľa touto fyzickou osobou). Navrhovanou úpravou druhej vety sa precizuje ustanovenie tak, aby bolo zrejmé, že ak má fyzická osoba, ktorá je odkázaná na sociálnu službu, záujem o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby u poskytovateľa zriadeného alebo založeného príslušnou obcou alebo vyšším územným celkom (u verejného poskytovateľa sociálnej služby), neuplatňuje sa postup preukázateľného požiadania o poskytovanie sociálnej služby tohto poskytovateľa zo strany príslušnej obce alebo vyššieho územného celku, nakoľko táto obec alebo vyšší územný celok má právne postavenie zriaďovateľa alebo zakladateľa tejto právnickej osoby, ktorá je zvoleným verejným poskytovateľom sociálnej služby, ako v prípade iných (najmä neverejných) poskytovateľov sociálnej služby.

K bodu 9

Novo sa ustanovuje povinnosť aj pre poskytovateľa sociálnej služby krízovej intervencie v zariadení, ktorým je útulok a domov na polceste, plánovať poskytovanie tejto sociálnej služby podľa individuálnych potrieb, schopností a cieľov prijímateľa tejto sociálnej služby, viesť písomné individuálne záznamy o priebehu poskytovania sociálnej služby a hodnotiť priebeh poskytovania sociálnej služby za účasti prijímateľa sociálnej služby (ďalej len „individuálny plán“). Navrhovaná právna úprava je realizovaná vzhľadom na skúsenosti aplikačnej praxe, na základe ktorých je sociálna služba v týchto druhoch zariadení krízovej intervencie v mnohých prípadoch poskytovaná dlhodobo, čo je v rozpore s povahou a účelom tejto sociálnej služby. Ide preto o potrebu vytvorenia právnych podmienok na zabezpečenie aj

formalizovanej individualizovanej a systematickej práce s cieľovou skupinou osôb, ktorej sa poskytuje sociálna služba v útulku a domove na polceste tak, aby sa vo svojich dôsledkoch zabezpečila dočasnosť poskytovania tejto sociálnej služby krízovej intervencie, a to cieľovou orientáciou na mobilizáciu vlastných zdrojov, schopností a zručností prijímateľov tejto sociálnej služby krízovej intervencie v dotknutých zariadeniach na elimináciu nepriaznivej sociálnej situácie vlastným pričinením, a to v rámci tvorby, realizácie a pravidelného hodnotenia tohto individuálneho plánu.

K bodu 10

Navrhovaná právna úprava reaguje na skutkový stav personálneho zabezpečovania poskytovania sociálnych služieb, a v tomto smere aj v aplikačnej praxi reálne využívaného potenciálu dobrovoľníkov, ktorí svojou činnosťou nesporne zvyšujú kvalitu poskytovania sociálnej služby.

Personálne zabezpečenie poskytovania sociálnej služby dobrovoľníkmi pritom musí byť realizované nad rámec určeného personálneho normatívu počtu zamestnancov v pracovnoprávnom vzťahu k poskytovateľovi sociálnej služby (nemôže tento personálny normatív nahrádzať, len ho dopĺňať). Náklady súvisiace s organizovaním, resp. umožnením vykonávania tejto dobrovoľníckej činnosti sa však stávajú v tomto smere legitímnou súčasťou nákladovosti poskytovanej sociálnej služby a súvisiacej potreby ich zdrojového zabezpečenia.

Za účelom zabezpečenia ochrany prijímateľov sociálnych služieb sa ustanovuje, že dobrovoľník môže pri poskytovaní sociálnej služby vykonávať odborné, obslužné alebo ďalšie činnosti samostatne, len ak spĺňa kvalifikačné predpoklady potrebné na vykonávanie konkrétnej pracovnej činnosti alebo pod dohľadom alebo pod dozorom kvalifikovaného zamestnanca poskytovateľa sociálnej služby, a po absolvovaní zaškolenia v rozsahu určenom poskytovateľom sociálnej služby podľa charakteru vykonávanej činnosti. Dohľad alebo dozor kvalifikovaného zamestnanca je vykonávaný podľa povahy a charakteru dobrovoľníkom vykonávanej pracovnej činnosti, môže byť vykonávaný v určenom čase, pravidelne, podľa potreby, osobne alebo s použitím technických prostriedkov, a to najmä s potrebou zabezpečenia bezpečnosti poskytovanej sociálnej služby. Dohľad sa vzťahuje na dohliadanie nad praktickým vykonávaním spravidla obslužnej činnosti, alebo niektorého úkonu v rámci tejto činnosti dobrovoľníkom. Dozor predstavuje dozor nad dodržiavaním všeobecne záväzných právnych predpisov dobrovoľníkom pri ním vykonávanej spravidla odbornej činnosti alebo niektorého čiastkového úkonu v rámci tejto odbornej činnosti.

K bodu 11

Ide o zabezpečenie previazanosti s právnou úpravou v § 15 ods. 4 a 5 tak, aby aj výkon odbornej činnosti bol za ustanovených podmienok prípustný aj dobrovoľníkom. Zabezpečenie bezpečnosti poskytovanej sociálnej služby poskytovateľom sociálnej služby a bezvýhradná zodpovednosť poskytovateľa sociálnej služby za vykonávanie odborných činností, ktoré sú i pri využívaní dobrovoľníckej činnosti vykonávané vlastným menom a na vlastnú zodpovednosť poskytovateľa sociálnej služby, sú navrhovanou právnou úpravou zachované.

K bodu 12

Návrhom sa precizuje vecné vymedzenie odbornej činnosti, ktorou je stimulácia komplexného vývinu dieťaťa so zdravotným postihnutím, aby zodpovedalo požiadavkám aplikačnej praxe a zmyslu a účelu vykonávania tejto odbornej činnosti. V rámci vecného rozsahu vykonávania tejto odbornej činnosti bolo potrebné obsiahnuť všetky podmieňujúce determinanty komplexného vývinu cieľovej skupiny detí, a to najmä postupy a techniky potrebné podľa individuálnych potrieb a schopností dieťaťa, vrátane intervencii počas bežných činností dieťaťa v jeho prirodzenom prostredí. Formulácia ustanovenia v tomto smere vychádza

z medzinárodnej definície včasnej intervencie a princípov podpory vývinu dieťaťa v rámci tejto služby, ako aj posilnenia vlastných kompetencií členov rodiny tohto dieťaťa tak, aby mohli aj oni v domácom prostredí dieťaťa a jeho inom prirodzenom prostredí podporiť všestranný vývin dieťaťa aj prostredníctvom v tomto smere vedomého systematického učenia.

K bodom 13 a 14

V rámci vecného rozsahu odborných činností, pre ktoré sa utvárajú podmienky v integračnom centre (§ 24c zákona), sa novo dopĺňa utváranie podmienok na pomoc pri pracovnom uplatnení. Rovnako sa v rámci vecného rozsahu zabezpečovaných odborných činností v útulku (§ 26 zákona) novo dopĺňa pomoc pri pracovnom uplatnení. Navrhovaná právna úprava tým reaguje na spravidla vnútorne diferencovanú cieľovú skupinu prijímateľov sociálnej služby v integračnom centre a v útulku, a umožňuje tým individualizovať poskytovanú sociálnu službu primerane potrebám a možnostiam konkrétneho prijímateľa tejto sociálnej služby. V záujme naplnenia účelu týchto sociálnych služieb sa teda novo umožňuje zabezpečovanú odbornú činnosť-rozvoj pracovných zručností alternatívne u konkrétneho prijímateľa sociálnej služby nahradiť alebo doplniť už faktickou pomocou pri pracovnom uplatnení, a to ak tento prijímateľ disponuje pracovnými návykmi a zručnosťami, ale pre možné rôznorodé znevýhodnenie ich nemôže na trhu práce reálne uplatniť.

K bodu 15

Ide o zosúladienie označenia so želateľným vecným obsahom použitého pojmového spojenia „ohrozený vývoj dieťaťa z dôvodu zdravotného postihnutia“. Môže ísť totiž len o dôsledky zdravotného postihnutia dieťaťa prejavujúce sa v ohrozenom vývine dieťaťa. Navrhovaná právna úprava zároveň zabezpečuje zjednotenie používanej terminológie v zákone (§ 23b zákona).

K bodu 16

Návrhom sa novo ustanovuje podmienka na miesto, resp. umiestnenie priestorov poskytovania služby včasnej intervencie ambulantnou sociálnou službou, podľa ktorej nebude možné túto sociálnu službu s touto formou jej poskytovania poskytovať v priestoroch zariadenia, v ktorom sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba. Takto koncipovaná právna úprava vychádza z požiadaviek rodín s deťmi so zdravotným znevýhodnením, ktoré zastupuje Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením, ktorým sa služba včasnej intervencie poskytuje. Skutkový stav uplatňovania platnej právnej úpravy Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením hodnotí tak, že *„ak je sociálna služba včasnej intervencie poskytovaná v tej istej budove ako domov sociálnych služieb s pobytovou formou – pracovníci služby včasnej intervencie sú často presúvaní na plnenie úloh v rámci pobytových služieb a nezvyšuje im kapacita na podporu pre rodiny v plnom rozsahu podľa § 33 zákona. Kvalita služby niektorých poskytovateľov, ktorí majú spoločné priestory s pobytovou službou v domove sociálnych služieb je nižšia ako u poskytovateľov, ktorí pracujú oddelene a tiež služba je často vykonávaná prevažne v priestoroch poskytovateľa, kde je rodič s malým dieťaťom, ktoré môže mať rôznu perspektívu do budúcnosti, konfrontovaný s vážnymi stavmi dospelých osôb so zdravotným znevýhodnením, čo na neho (cieľovú skupinu detí a členov jeho rodiny) nepriaznivo vplyva.“*

Povaha a charakter služby včasnej intervencie, ktorej zmyslom a účelom je integrácia dieťaťa so zdravotným postihnutím v jeho prirodzenom rodinnom prostredí je protismerná faktickému poskytovaniu tejto komunitnej sociálnej služby v priestoroch celoročnej pobytovej sociálnej služby v zariadení. V prechodnom ustanovení zákona (§ 110a) ods. 1) sa zabezpečuje u doterajších poskytovateľov služby včasnej intervencie neuplatňovanie tejto novej priestorovej podmienky do 31. decembra 2030 tak, aby bol v prípade, že túto podmienku

nesplňajú, vytvorený dostatočný časový priestor na zmenu miesta poskytovanej sociálnej služby, a to aj s možnosťou zabezpečenia finančnej podpory z prostriedkov vyčlenených v rámci Plánu obnovy a odolnosti - Komponentu 13 zameraného aj na investície do „Rozšírenia kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti“.

K bodu 17

Navrhovaná právna úprava je previazaná s bodom 21 (§ 61 ods. 7) a reaguje na v niektorých prípadoch neželateľnú aplikačnú prax posudzovania plnenia podmienky regulácie počtu prijímateľov v dotknutých druhoch zariadení na jednom mieste poskytovania sociálnej služby. Právne významnou skutočnosťou pritom nemá byť „počet“, resp. „početnosť“ budov zariadenia na konkrétnom mieste poskytovania tejto sociálnej služby, ale ich stavebnotechnická a dispozično-prevádzková prepojenosť/neprepojenosť. Interpretácia plnenia právnej podmienky regulácie počtu prijímateľov sociálnej služby v zariadení pre seniorov, domove sociálnych služieb a špecializovanom zariadení nemôže totiž vo svojich dôsledkoch popierať samotný zmysel a účel tejto regulácie.

Právna úprava regulácie počtu miest vo vybraných druhoch zariadení sociálnych služieb, ustanovená novelami zákona o sociálnych službách vykonanými zákonom č. 485/2013 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januárom 2014, a zákonom č. 331/2017 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť od 1. januára 2018, je jedným z legislatívnych opatrení, ktoré naplňali Stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR (schválenú uznesením vlády Slovenskej republiky č. 761/2011 zo dňa 30.11. 2011). Deinštitucionalizácia systému sociálnych služieb znamená aj proces prechodu od veľkokapacitných zariadení sociálnych služieb na menšie zariadenia sociálnych služieb umožňujúce individuálnu podporu prijímateľov sociálnych služieb v bežných životných podmienkach v prostredí blízkom sa domácomu prostrediu s potrebou zabrániť strate sociálnych väzieb alebo izolácií od bežnej spoločnosti. Tento prístup je aj súčasťou záväzkov Slovenskej republiky v medzinárodnej ľudsko- právnej agende- humanizácia poskytovania sociálnych služieb, deinštitucionalizácia veľkokapacitných zariadení a potreba zabrániť segregovaniu v inštitucionálnom prostredí, ktorá predpokladá aj situovanie objektov zariadení sociálnych služieb v bežnej komunite bez kumulácie osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, starších ľudí, odkázaných na poskytovanie sociálnej služby, či iných cieľových skupín, odkázaných na sociálnu službu, na jednom mieste, resp. v zdanlivo uzatvorenom mieste (v jednej budove, v príľahlých budovách, na jednej ulici, či v jednej štvrti), ale poskytovanie sociálnej služby v zariadení sociálnej služby a jeho situovanie v bežnej komunite umožňujúcej maximálne individualizovaný život prijímateľa sociálnej služby v interakcii „s vonkajším prostredím, resp. s vonkajším svetom“.

Na Stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR z roku 2011 nadväzuje Národná stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti, schválená uznesením vlády Slovenskej republiky č. 222/2021 zo dňa 28.04.2021.

K bodu 18

Do vecného rozsahu odborných činností poskytovaných v domove sociálnych služieb a špecializovanom zariadení (§ 38 a 39 v spojení s § 15 ods. 1 a 2 zákona) sa novo dopĺňa odborná činnosť, ktorou je pomoc pri pracovnom uplatnení (§ 16 ods. 1 písm. m)). V záujme podpory sociálneho začlenenia prijímateľov sociálnych služieb sa tým umožňujú aj v domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení alternatívne nahradiť alebo doplniť vo vzťahu ku konkrétnemu prijímateľovi sociálnej služby poskytovanú odbornú činnosť rozvoja pracovných zručností ďalšou odbornou činnosťou-pomocou pri pracovnom uplatnení, a to u

fyzických osôb, ktoré vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav a slobodný prejav vôle majú možnosť a chcú sa realizovať na trhu práce a aj reálne disponujú pracovnými návykmi a zručnosťami, ale pre ich rôznorodé znevýhodnenie ich nemôžu na trhu práce (voľnom, chránenom, resp. podporovanom) uplatniť.

K bodu 19

V prípade účelného a vhodného zlúčenia zariadení sociálnych služieb (§ 61 ods. 2) sa ustanovuje povinnosť poskytovateľa sociálnej služby v týchto spojených, resp. zlúčených zariadeniach (rôzneho druhu zariadení, resp. rôznej formy poskytovania sociálnych služieb v týchto zariadeniach), zabezpečiť vo svojich dôsledkoch pre tieto jednotlivé druhy zariadení s jednotlivými formami poskytovanej sociálnej služby v týchto jednotlivých zariadeniach vedenie samostatnej analytickej evidencie o príjmoch (výnosoch) a výdavkoch (nákladoch) spojených s poskytovaním sociálnej služby.

Takto koncipovaná právna úprava zabezpečuje vo svojich dôsledkoch transparentnosť vedenia nákladovosti (výdavky/náklady) poskytovanej sociálnej služby, ako aj vedenia príjmov (výnosov) v jednotlivých druhoch a formách poskytovanej sociálnej služby v jednotlivých druhoch zariadení, s jednotlivými formami poskytovanej sociálnej služby v týchto zariadeniach, a to v záujme transparentnosti preukázania dodržania regulácie úhrady za poskytovanú sociálnu službu pre prijímateľov tejto sociálnej služby podľa tohto zákona, ako aj transparentnosti smerovania verejných prostriedkov do finančnej podpory poskytovanej sociálnej služby v jednotlivých druhoch zariadení a formách sociálnej služby v týchto zariadeniach podľa tohto zákona. Analogická povinnosť neverejných poskytovateľov sociálnej služby a verejných poskytovateľov sociálnej služby, ak sú právnickou osobou založenou obcou alebo vyšším územným celkom, viesť vo svojom účtovníctve oddelene príjmy (výnosy) a výdavky (náklady) spojené s poskytovaním sociálnej služby v členení podľa druhu sociálnej služby a podľa formy sociálnej služby, ak ide o zariadenie uvedené v § 34 až 40, je obsiahnutá v už platnej a účinnej právnej úprave § 67a ods. 6 zákona.

K bodu 20

V záujme umožnenia oboznámenia sa s prostredím a podmienkami poskytovania sociálnej služby v konkrétnom zariadení, ako aj za účelom uľahčenia následnej adaptácie prijímateľa sociálnej služby na zariadenie pri prechode z domáceho prostredia prípadne iného zariadenia, resp. zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (centra pre deti a rodiny) sa navrhuje umožniť poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý poskytuje celoročnú pobytovú sociálnu službu v zariadení uvedenom v § 34 až 36 a 39 (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a špecializované zariadenie), ktorý má na to vytvorené podmienky, poskytnúť dočasné ubytovanie – návštevu aj fyzickej osobe, ktorá má záujem o poskytovanie sociálnej služby v tomto konkrétnom zariadení u tohto konkrétneho poskytovateľa a jej sprevádzajúcej osobe, ktorú si určí, a to za podmienok poskytnutia tohto ubytovania určených týmto poskytovateľom vo vnútornom predpise zariadenia (prevádzkový poriadok alebo domáci poriadok).

Aj v platnej právnej úprave § 61 ods. 4 sa umožňuje poskytovateľovi, ktorý má na to vytvorené podmienky, poskytnúť ubytovanie pre blízke osoby prijímateľa sociálnej služby, t.j. okruh osôb ktorým sa má ubytovanie poskytnúť, a predkladaným návrhom sa len tento okruh osôb rozširuje o záujemcu o poskytovanie celoročnej pobytovej sociálnej služby v zariadení u tohto poskytovateľa sociálnej služby a jeho sprevádzajúcu osobu. Pobyt týchto osôb v zariadení nie je však poskytovaním sociálnej služby v zariadení, ide len o poskytovanie ubytovania (resp. aj služieb spojených s týmto ubytovaním v zariadení, vrátane možnosti stravovania), t.j. odborné činnosti spojené s poskytovaním sociálnej služby sa v rámci poskytovaného ubytovania nebudú takejto osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej

osoby, poskytovať (za účelom poskytovania osobnej pomoci v dôsledku odkázanosti bude mať zo sebou sprevádzajúcu osobu). Predmetné ubytovanie sa neposkytuje na miestach v zariadení v rámci zaregistrovanej kapacity, ale v účelovo vyčlenenom priestore v zariadení na takéto ubytovanie. Zmluva o poskytovaní sociálnej služby sa neuzatvára, nakoľko toto ubytovanie je realizované podľa predpisov občianskeho práva (Zmluva o ubytovaní podľa § 754 až 759 Občianskeho zákonníka).

K bodu 21

Ustanovenie § 35 ods. 4, § 38 ods. 7 a § 39 ods. 6 zákona z hľadiska slovného znenia v zásade pripúšťa poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov, domove sociálnych služieb, resp. v špecializovanom zariadení aj vo viacerých budovách tohto zariadenia, a to aj na viacerých miestach poskytovania tejto sociálnej služby, pričom sa podmienka regulácie počtu miest posudzuje u každej budovy príslušného druhu zariadenia samostatne. Základnou právnou podmienkou takéhoto posudzovania, aby sa nepoprel samotný účel a zmysel právnej úpravy regulácie počtu miest - počtu prijímateľov v jednej budove zariadenia pre seniorov, domova sociálnych služieb, resp. špecializovaného zariadenia je však faktická možnosť kvalifikácie každej budovy zariadenia ako v plnom rozsahu stavebnotechnicky a dispozično-prevádzkovo oddelenej, a v tomto smere samostatnej budovy. Nemôže ísť teda o súbor síce samostatných objektov, ale takých ktoré by tvorili v zásade určitý previazaný funkčný celok. Pre kvalifikáciu objektu, resp. budovy zariadenia ako samostatnej budovy na účely § 35 ods. 4, § 38 ods. 7 a § 39 ods. 6 zákona nie je teda postačujúcou podmienkou samostatné súpisné číslo alebo samostatný vchod s orientačným číslom, ale musí ísť aj o stavebno-technické usporiadanie a vybavenie súvisiacimi prevádzkovými priestormi tak, že každá budova môže samostatne plniť a aj plní základnú funkciu poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov, domove sociálnych služieb, resp. špecializovanom zariadení pre početne uzatvorenú cieľovú skupinu maximálne 40 prijímateľov pobytovej sociálnej služby v zariadení. Musí ísť teda v zásade o samostatný funkčný a prevádzkový celok, ktorý teda nesmie byť stavebnotechnicky ani dispozično-prevádzkovo prepojený s inou budovou zariadenia. Musí byť oddelený od ostatných budov spôsobilý bez akýchkoľvek stavebných úprav a technických zásahov samostatne fungovať a nemôže ísť teda napr. o budovy spojené - prepojené uzavretými komunikáciami - spojovacími chodbami.

K bodom 22 a 23

Navrhuje sa zmeniť súčasný register poskytovateľov sociálnych služieb novo na register sociálnych služieb, čím sa vedenie registra prispôsobí požiadavke jeho transparentnosti najmä z pohľadu fyzickej osoby odkázanej na sociálnu službu, ktorá v príslušnom území obce, resp. územnom obvode príslušného vyššieho územného celku vyhľadáva konkrétny druh sociálnej služby a formu tejto sociálnej služby, na ktorej poskytovanie je odkázaná. Poskytovateľom sociálnych služieb nevzniknú z dôvodu navrhovanej zmeny osobitné administratívne povinnosti, nakoľko už v súčasnosti je potrebné podať novú žiadosť o registráciu, v prípade, že má poskytovateľ záujem začať poskytovať nový druh sociálnej služby, alebo zmeniť miesto poskytovania sociálnej služby. Zároveň v súlade so zmenami právnej úpravy vykonanými antibyrokratickým zákonom v súčasnosti už poskytovatelia nie sú povinní pri registrácii predkladať údaje/doklady, ktoré si vie VÚC získať a overiť cez príslušné informačné systémy verejnej správy.

K bodom 24 a 25

Návrhom sa v záujme vnútorného zosúladenia pojmov nahrádza pojem „zodpovedný zástupca“ pojmom „fyzická osoba zodpovedná za poskytovanie sociálnej služby“, ktorý je používaný aj v nadväzujúcich ustanoveniach zákona. Zároveň sa zabezpečuje v záujme

náležitej interpretácie aj zosúladienie vnútorného označenia tak, že sa slovné spojenie „zodpovedný zástupca“ nahrádza „fyzickou osobou poverenou vedením pobočky“ právnickej osoby so sídlom mimo územia SR, ktorá žiada o zápis do registra, tak, ako je vymedzená v § 63 ods.5.

K bodu 26

Navrhuje sa ustanovenie miestnej príslušnosti vyššieho územného celku na zápis sociálnej služby do registra tak, aby sa žiadosť o zápis do registra sociálnych služieb podávala vždy tomu vyššiemu územnému celku, resp. každému vyššiemu územnému celku, v ktorého, resp. v ktorých územnom obvode je miesto poskytovania sociálnej služby.

V aplikačnej praxi uplatňovania doterajšej právnej úpravy, v prípade, že poskytovateľ poskytuje viac druhov sociálnych služieb alebo ten istý druh sociálnej služby v územnom obvode viacerých vyšších územných celkov, nakoľko ide o register poskytovateľov sociálnych služieb, zápis poskytovateľa sociálnej služby do registra vykoná len jeden vyšší územný celok, a to ten vyšší územný celok, v ktorého územnom obvode má poskytovateľ sídlo. V praxi takáto aplikácia spôsobuje niekoľko problémov, napr.:

- potrebu opakovaného postupovania spisovej dokumentácie spojeného so zmenou miestnej príslušnosti v prípade poskytovania sociálnej služby v územných obvodoch viacerých VÚC a zmeny sídla poskytovateľa,
- potrebu opakovaného postupovania spisovej dokumentácie spojeného so zmenou miestnej príslušnosti v prípade začatia poskytovania aj iného druhu sociálnej služby-rozšírenie spektra poskytovaných služieb zo strany poskytovateľa v územnom obvode iného vyššieho územného celku, ak bol poskytovateľ zaregistrovaný podľa miesta poskytovania sociálnej služby a jeho sídlo je v inom vyššom územnom celku;
- pri zápise do registra podľa sídla poskytovateľa (ktoré nie je totožné s miestom/územím poskytovania sociálnych služieb) vznikajú problémy pri realizovaní súvisiacich pôsobností vyššieho územného celku, ktorý zápis vykonáva, resp. vykonal, najmä pri overovaní plnenia podmienok (najmä priestorových) na zápis do registra, spojených s miestnym zisťovaním mimo územného obvodu tohto vyššieho územného celku so súvisiacim vyžadovaním súčinnosti iného vyššieho územného celku, ako aj pri kontrolnej činnosti vyššieho územného celku pri poskytovaní sociálnych služieb v jeho územnom obvode, ako aj ak ide o sociálnu službu poskytovanú na území iného vyššieho územného celku;
- vyšší územný celok nemusí mať dostatočný prehľad o poskytovaných sociálnych službách na jeho území (a zmenách pri ich poskytovaní), ak je poskytovateľ zaregistrovaný podľa sídla v inom vyššom územnom celku.

Novo navrhovaným spôsobom registrácie nie poskytovateľa sociálnej služby ale registrácie sociálnej služby konkrétneho druhu sociálnej služby na konkrétnom mieste poskytovania tejto sociálnej služby v zásade vždy príslušným vyšším územným celkom v každom územnom obvode miesta jej poskytovania, sa uvedené problémy aplikačnej praxe odstránia a súčasne sa register sociálnych služieb, vedený v rozsahu územnej pôsobnosti každým vyšším územným celkom, z pohľadu fyzickej osoby odkázanej na sociálnu službu, ktorá v príslušnom území, resp. územnom obvode túto sociálnu službu vyhľadáva, stane prehľadnejším zdrojom relevantných informácií. Poskytovateľom sociálnych služieb nevzniknú z titulu novej právnej úpravy osobitné administratívne povinnosti, nakoľko už v súčasnosti je potrebné vždy podať novú žiadosť o registráciu pre vznik oprávnenia tohto poskytovateľa začať poskytovať iný druh sociálnej služby alebo zmeniť miesto poskytovanej sociálnej služby, teda v prípade, že má poskytovateľ záujem začať poskytovať nový druh

sociálnych služieb, alebo zmeniť miesto poskytovania sociálnej služby. Zároveň v súlade s novelou zákona vykonanou antibyrokratickým zákonom v súčasnosti už poskytovatelia nie sú povinní pri registrácií predkladať údaje/doklady, ktoré si vie VÚC získať a overiť cez informačné systémy verejnej správy.

Spôsob určenia miesta poskytovania sociálnej služby, resp. ak takéto konkrétne miesto poskytovania sociálnej služby nemožno určiť, v ktorého územnom obvode sa má sociálna služba poskytovať (napr. v prípade terénnej sociálnej služby- opatrovateľskej služby, monitorovania a signalizácie potreby pomoci, pomoci prostredníctvom telekomunikačných technológií), sa z ustanovenia zákona, ktoré určuje miestnu príslušnosť vyššieho územného celku vo veci zápisu do registra (z § 64 ods. 1) systémovo presúva do obsahových náležitostí žiadosti o zápis do registra (do § 64 ods. 2 písm. e), bod 28).

K bodu 27

Vzhľadom na požiadavky aplikačnej praxe sa v rámci povinných údajov obsahu žiadosti o zápis do registra sociálnych služieb nahrádza osobný údaj o trvalom pobyte alebo prechodnom pobyte fyzickej osoby, ktorá je štatutárny orgán právnickej osoby, fyzickej osoby, ktorá je zodpovedná za poskytovanie sociálnej služby podľa § 63 ods. 3 a fyzickej osoby poverenej vedením pobočky podľa § 63 ods. 5, kontaktnými údajmi na tieto osoby (za tieto údaje sa štandardne považuje e-mailová adresa alebo telefónne číslo, resp. číslo mobilného telefónu). Takto koncipovanou právnou úpravou sa zachováva jej účel, ktorým je vytvorenie podmienok na zabezpečenie možnosti dosažitelnosti týchto osôb i mimo rámca prevádzkového času poskytovania sociálnej služby, resp. pracovného času týchto osôb, pri zohľadnení ich zodpovednosti, a to najmä v záujme možnosti zabezpečenia bezpečnosti poskytovanej sociálnej služby v každom čase, a to zároveň pri rešpektovaní ochrany súkromia týchto osôb neuvádzaním údajov o ich trvalom alebo prechodnom pobyte. Medzi údaje, ktoré sa predkladajú k žiadosti o zápis do registra o týchto fyzických osobách sa dopĺňa aj údaj o ich rodnom čísle, ak je pridelené tak, aby bolo možné tieto fyzické osoby v každom čase jednoznačne stotožniť prostredníctvom referenčných registrov verejnej správy (register fyzických osôb). Dôvodom je aj skutočnosť, že register sociálnych služieb bude od 1.1.2022 vedený v Informačnom systéme sociálnych služieb, údaje o osobách z tohto informačného systému bude možné prepájať aj s údajmi o týchto osobách vedených v tomto informačnom systéme získaných od ostatných poskytovateľov sociálnych služieb. Okrem iného tak bude možné overiť plnenie podmienky pre osoby zodpovedné za poskytovanie sociálnej služby, ktoré musia byť v pracovnom pomere k poskytovateľovi, ale aj to či tieto osoby nemajú uzatvorený pracovný pomer na vykonávanie tejto funkcie s viacerými poskytovateľmi sociálnych služieb v takom rozsahu, že nemožno z ich strany zabezpečiť riadny výkon ich funkcie.

K bodu 28

Spôsob určenia miesta poskytovania sociálnej služby, resp. ak takéto konkrétne miesto poskytovania sociálnej služby nemožno určiť, v ktorého územnom obvode sa má sociálna služba poskytovať (napr. v prípade terénnej sociálnej služby - opatrovateľskej služby, monitorovania a signalizácie potreby pomoci, pomoci prostredníctvom telekomunikačných technológií), sa z ustanovenia zákona, ktoré určuje miestnu príslušnosť vyššieho územného celku vo veci zápisu do registra (z § 64 ods. 1) systémovo presúva do obsahových náležitostí žiadosti o zápis do registra (do § 64 ods. 2). Za miesto poskytovania sociálnej služby sa v tomto prípade považuje

- a) obec, na ktorej území sa má sociálna služba poskytovať,
- b) okres, ak sa má sociálna služba poskytovať na území všetkých obcí v územnom obvode príslušného okresu,

- c) vyšší územný celok, ak sa má sociálna služba poskytovať na území všetkých obcí v územnom obvode príslušného vyššieho územného celku.

K bodu 29

Návrhom sa medzi údaje, ktoré sú súčasťou žiadosti o zápis do registra sociálnych služieb, novo zaraďujú aj údaje, ktorými sú u žiadateľov - budúcich verejných poskytovateľov sociálnej služby, ak nimi nie je obec, identifikačné údaje o ich zriaďovateľovi, resp. zakladateľovi, a to názov obce a jej identifikačné číslo organizácie alebo názov vyššieho územného celku a jeho identifikačné číslo organizácie. Dôvodom pre takúto úpravu je jednoznačná identifikácia zriaďovateľa, resp. zakladateľa verejného poskytovateľa príslušnej sociálnej služby, a to tak za účelom dostatočnej informačnej i vypovedacej hodnoty registra o poskytovateľoch sociálnych služieb, ako aj v záujme vytvorenia právnej možnosti na prepojenie týchto údajov na ďalšie evidencie, ktoré budú, rovnako ako register sociálnych služieb, vedené v rámci Informačného systému sociálnych služieb (napr. žiadostí o finančný príspevok na spolufinancovanie sociálnej služby zo štátneho rozpočtu prostredníctvom kapitoly MPSVR SR).

K bodu 30

Novo navrhované doplnenie údajov o percentuálnom podiele odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov v žiadosti o zápis do registra vytvára právne podmienky na možnosť náležitého posúdenia plnenia tzv. personálneho normatívu podľa § 9 ods. 4 zákona zodpovedajúcemu druhu sociálnej služby, forme sociálnej služby a počtu prijímateľov sociálnej služby, a to v konaní o zápis do registra. Na uvedenie tohto údajov v žiadosti o zápis do registra sa viaže aj plnenie súvisiacej oznamovacej povinnosti poskytovateľa sociálnej služby podľa § 65 ods. 4 ale aj oprávnenie registračného miesta pri kontrole plnenia podmienok na zápis do registra počas poskytovania sociálnej služby a povinností poskytovateľa sociálnej služby podľa § 81 písm. r).

K bodu 31

Navrhovaná právna úprava vzhľadom na požiadavky aplikačnej praxe rieši špecifický prípad dočasnej, spravidla náhlejšej, v mnohých prípadoch vopred nepredvídateľnej, časovo len na nevyhnutný čas ohraničenej, zmeny miesta poskytovania sociálnej služby doterajším prijímateľom tejto sociálnej služby v náhradných priestoroch na poskytovanie tejto sociálnej služby, a to napr. v dôsledku havarijného stavu, nevyhnutnej rekonštrukcie objektu, živelných pohrom, a pod. V tomto špecifickom prípade len dočasnej na nevyhnutný čas ohraničenej zmeny (maximálne 24 mesiacov) doterajšieho miesta poskytovania sociálnej služby doterajším prijímateľom tejto sociálnej služby v náhradnom priestore, náhradných priestoroch, nevzniká povinnosť poskytovateľa sociálnej služby podať žiadosť o zápis do registra sociálnej služby poskytovanej v tomto náhradnom priestore, resp. v týchto náhradných priestoroch. Takto koncipovanou právnou úpravou sa však poskytovateľ tejto sociálnej služby poskytovanej prechodne na nevyhnutný čas v náhradnom priestore/ náhradných priestoroch nezbavuje zodpovednosti za bezpečnosť poskytovanej sociálnej služby a je povinný preukázať, že tieto dočasné priestory spĺňajú hygienické podmienky zodpovedajúce účelu druhu sociálnej služby. Plnenie týchto podmienok v „dočasných priestoroch“ sa preukazuje kópiou právoplatného rozhodnutia alebo záväzného stanoviska príslušného orgánu verejného zdravotníctva o uvedení týchto priestorov do prevádzky alebo o zmene v ich prevádzkovaní a o schválení prevádzkového poriadku alebo jeho zmeny príslušným orgánom verejného zdravotníctva.

Ak už bolo vydané príslušným orgánom verejného zdravotníctva predmetné právoplatné rozhodnutie alebo záväzné stanovisko na účel, na ktorý sa doposiaľ tieto priestory užívali a ide o výkon prevádzkovej činnosti porovnateľného druhu napr. pre poskytovanie

celoročnej pobytovej sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb - napr. prevádzková činnosť poskytovania ubytovacích služieb, ústavnej zdravotnej starostlivosti, zodpovedá doterajšej prevádzkovej činnosti v týchto priestorov – ich určenie a vybavenie na dlhodobý pobyt osôb.

Nahlasovacia povinnosť poskytovateľa sociálnej služby vo vzťahu k príslušnému VÚC podľa § 65 ods. 4 nie je touto navrhovanou právnou úpravou dotknutá, a teda aj táto dočasná zmena miesta poskytovania sociálnej služby podlieha tejto nahlasovacej povinnosti vo vzťahu k príslušnému registračnému miestu, a z nej vychádzajúcej potreby vykonania súvisiacej poznámky o tejto dočasnej zmene miesta poskytovania sociálnej služby do registra sociálnych služieb.

K bodu 32

Vzhľadom na požiadavky aplikačnej praxe, v záujme operatívnej zabezpečenia dosažiteľnosti poskytovateľa sociálnej služby v každom čase, sa v rámci zapisovaných údajov do registra sociálnych služieb uvádzajú novo kontaktné údaje poskytovateľa sociálnej služby (e-mailová adresa alebo telefónne číslo, resp. číslo mobilného telefónu).

K bodu 33

Ide o legislatívno-technickú úpravu v nadväznosti na úpravu v § 63 ods. 1 a súčasne sa vypúšťa z údajov zapisovaných a zverejňovaných v registri sociálnych služieb údaj o trvalom alebo prechodnom pobyte fyzickej osoby, ktorá je štatutárnym orgánom právnickej osoby a osoby zodpovednej za poskytovanie sociálnej služby z údajov zapisovaných do registra sociálnych služieb a nahrádza sa ich kontaktnými údajmi. Takto koncipovanou právnou úpravou sa zachováva jej účel, ktorým je vytvorenie podmienok na zabezpečenie možnosti prípadnej dosažiteľnosti týchto osôb i mimo rámca prevádzkového času poskytovania sociálnej služby, resp. pracovného času týchto osôb, pri zohľadnení ich zodpovednosti, a to najmä v záujme možnosti zabezpečenia bezpečnosti poskytovanej sociálnej služby v každom čase, a to pri súčasnom rešpektovaní ochrany súkromia týchto osôb neuvádzaním údajov o ich trvalom alebo prechodnom pobyte.

K bodu 34

Ide o legislatívno-technickú úpravu, vzhľadom na úpravu v § 63 ods. 2.

K bodu 35

Medzi údaje, ktoré sa zapisujú do registra sociálnych služieb sa v záujme jeho dostatočnej informačnej i vypovedacej hodnoty, a v tomto smere prehľadnosti a rozsahu poskytovaných informácií o sociálnych službách navrhuje novo zaradiť aj údaj o dni nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o zákaze poskytovať sociálnu službu (vydaného v rámci pôsobnosti vyššieho územného celku ustanovenej v § 81 písm. b) šiestom bode a podľa § 69 ods. 1 zákona), ďalej novo údaj, ktorým je označenie vyššieho územného celku, ktorý je miestne príslušným na zápis do registra a v súvisiacich veciach a konaniach s týmto zápisom a novo aj údaje, ktorými sú (názov a IČO) obce alebo VÚC, ktorá zriadila alebo založila právnickú osobu, ktorá je verejným poskytovateľom sociálnej služby. Pri zmene miestnej príslušnosti sa samozrejme bude meniť údaj v registri o miestne príslušnom VÚC v konkrétnom čase, rovnako, ako sa zapisujú v tomto registri aj zmeny iných údajov v ňom vedených.

K bodu 36

Ide o legislatívno-technickú úpravu, vzhľadom na zmenu doterajšieho registra poskytovateľov sociálnych služieb novo na register sociálnych služieb (bod 22).

K bodom 37 a 38

Ide o legislatívno-technickú úpravu, vzhľadom na vypustenie odsekov 10 až 12 z § 78a a súvisiacu úpravu § 78b ods. 4 až 6.

K bodu 39

Novo sa ustanovuje právna kvalifikácia poskytnutia údajov, vrátane osobných údajov, a predloženia potvrdení a dokladov podľa § 74 ods. 3 zo strany fyzickej osoby, ktorá má záujem o poskytovanie sociálnej služby, u ktorej vzniká povinnosť uzatvoriť písomnú zmluvu o jej poskytovaní podľa § 74 ods. 2, konkrétnemu poskytovateľovi sociálnej služby za prejav vôle uzatvoriť zmluvu o poskytovaní sociálnej služby (za žiadosť o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby. Právna kvalifikácia momentu, kedy sa stane fyzická osoba „žiadateľom“ o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby s konkrétnym poskytovateľom tejto sociálnej služby má význam aj v previazanosti so súvisiacimi údajmi vedenými v informačnom systéme sociálnych služieb podľa tohto zákona.

K bodu 40

Ide o legislatívno-technickú úpravu, vzhľadom na vykonané zmeny v označení odsekov v § 8 (bod 3) a súčasne sa (aj v súlade s úpravou v bode 3) medzi povinné náležitosti, ktoré predkladá fyzická osoba, ktorá má záujem o poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou a domácej opatrovateľskej služby, konkrétnym ňou vybraným poskytovateľom tejto sociálnej služby, tomuto poskytovateľovi na účely uzatvorenia zmluvy o poskytovaní tejto sociálnej služby podmienenej odkázanosťou zaraďuje aj a posudok o odkázanosti na sociálnu službu, ktorý bol podkladom na vydanie rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu. Účelom takto doplnenej právnej úpravy je aby bol zrejmý konkrétny vecný a časový rozsah úkonov sebaobsluhy, úkonov starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivít, pri ktorých je žiadateľ odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby, z ktorého vychádza aj súvisiaci obsah zmluvných záväzkov v uzatváraní zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, ako aj jej plnenie.

K bodu 41

Účelom navrhovanej úpravy je, v záujme ochrany prijímateľov sociálnych služieb, zabrániť zo strany niektorých, najmä neverejných poskytovateľov sociálnej služby, neželateľnému obchádzaniu účelu a zmyslu právnej ochrany prijímateľa sociálnej služby pred platením úhrady neprimeranej jeho príjmu a majetku ku dňu splatnosti tejto úhrady a garantovaného zostatku z príjmu po zaplatení úhrady. Pri uzatvorení zmluvy o vykonávaní, zabezpečovaní alebo utváraní podmienok na vykonávanie iných činností podľa § 15 ods. 3, u ktorých sumu úhrady za tieto iné činnosti obsahuje osobitná zmluva, sa totiž nevzťahuje právna ochrana prijímateľa pred platením úhrady ku dňu splatnosti tejto úhrady neprimeranej jeho príjmu a majetku a garantovaný zostatok z príjmu po zaplatení úhrady. V aplikačnej praxi sa vyskytujúce podmienenie uzatvorenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby v konečnom dôsledku uzatvorením zmluvy o prijímaní iných činností podľa § 15 ods. 3 a súvisiacim platením úhrady za tieto činnosti, vo svojich dôsledkoch neguje zákonom ustanovenú ochranu prijímateľa sociálnej služby a „cenovú“ dostupnosť poskytovanej sociálnej služby pre jej prijímateľa a iné povinné osoby. Takto novo explicitne koncipovaná právna úprava však nebráni prijímateľovi sociálnej služby a poskytovateľovi sociálnej služby kedykoľvek počas poskytovania sociálnej služby, a to slobodne, určite, vážne, zrozumiteľne a bez nátlaku dohodnúť sa o iných činnostiach podľa § 15 ods. 3 a uzatvoriť o sume úhrady za tieto iné činnosti osobitnú zmluvu podľa § 74 ods. 8 druhej vety. Neuzatvorenie tejto zmluvy prijímateľom sociálnej služby však nemôže ovplyvniť jeho oprávnenosť prijímania sociálnej

služby na základe uzatvorenej zmluvy o jej poskytovaní. Ustanovenie § 74 ods. 6 sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na uzatváranie akýchkoľvek dodatkov k uzatvorenej zmluve o poskytovaní sociálnej služby počas jej plnenia, nakoľko tieto dodatky sú integrálnou súčasťou zmluvy o poskytovaní sociálnej služby.

K bodu 42

Vzhľadom na poznatky získané z výkonu dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb a v záujme ochrany prijímateľa sociálnej služby pred požadovaním úhrady za iné činnosti neprimeranej povahy, rozsahu a charakteru vykonávania týchto iných činností, sa explicitne dopĺňajú obsahové náležitosti zmluvy o úhrade za vykonávanie iných činností podľa § 15 ods. 3. Suma úhrady za iné činnosti musí v záujme zrozumiteľnosti, preskúmateľnosti a určitosti obsahovať aj spôsob určenia tejto úhrady a spôsob jej platenia, ako aj konkretizáciu úhrady za jednotlivé iné činnosti, ktorú poskytovateľ sociálnej služby (bez ohľadu na to či ide o verejného alebo neverejného poskytovateľa) určí v súlade s aktuálnym cenníkom úhrady za iné činnosti, ktorý v záujme transparentnosti zverejňuje na svojom webovom sídle, a ak ho nemá, na inom verejne dostupnom mieste.

K bodu 43

Ide o legislatívno-technickú úpravu, vzhľadom na vykonané zmeny v označení odsekov v § 8 (bod 3).

K bodom 44 až 46

V záujme odstránenia nesprávnej interpretačnej praxe vzniku povinnosti obce a vyššieho územného celku v rozsahu ich delenej pôsobnosti poskytovať neverejným poskytovateľom sociálnej služby finančný príspevok na spolufinancovanie sociálnej služby (FPP a FPO) podľa týchto ustanovení, sa odstraňuje z ich slovného znenia podmienenosť vzniku tejto povinnosti, predchádzajúcim požiadanim neverejného poskytovateľa sociálnej služby príslušnou obcou a vyšším územným celkom. Takto novo koncipovaná právna úprava sa bude uplatňovať v spojení s § 8 zákona, a to vrátane jeho úprav vykonaných týmto návrhom zákona (najmä § 8 ods. 1 – bod 2).

Obce a vyššie územné celky, ako orgány verejnej správy, a obyvateľmi ich priamo volení zástupcovia, konajú v prospech svojich obyvateľov a uspokojovania ich potrieb, sú najbližšie k občanovi. Je v samosprávnej pôsobnosti príslušných obcí a vyšších územných celkov posudzovať verejný záujem na poskytovaní sociálnej služby konkrétneho druhu a formy sociálnej služby v ich územnom obvode konkrétnym neverejným poskytovateľom tejto sociálnej služby, na ktorý sa viaže aj spolufinancovanie tejto sociálnej služby z rozpočtu obce a rozpočtu vyššieho územného celku poskytovaním finančnej podpory podľa § 75 ods. 9 a 10 zákona o sociálnych službách. Ide o posúdenie súladu poskytovania sociálnej služby s komunitným plánom sociálnych služieb príslušnej obce alebo s koncepciou rozvoja sociálnych služieb príslušného vyššieho územného celku, a to v záujme pokrytia potrieb občanov.

Ak ide o sociálne služby uvedené v § 34 až 41 zákona o sociálnych službách v súlade s § 8 ods. 4 zákona o sociálnych službách (po zmene označenia predkladaným návrhom § 8 ods.6), ak fyzická osoba má vydané právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu, obec alebo vyšší územný celok v rozsahu svojej pôsobnosti poskytne sociálnu službu alebo zabezpečí poskytovanie sociálnej služby uvedenej v § 34 až 41 podľa poradia na základe vopred určených a zverejnených podrobností vedenia tohto poradia. Týmto ustanovením § 8 ods. 4 (zákona o sociálnych službách (po zmene označenia predkladaným návrhom § 8 ods.6), sa teda

upravuje a precizuje postup pri poskytovaní alebo zabezpečení poskytovania sociálnej služby zo strany obce alebo vyššieho územného celku tým, že o doručených písomných žiadostiach o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby sú povinné samosprávne orgány viesť evidenciu podľa poradia (ak nejde o prípady prednostného a bezodkladného poskytnutia alebo zabezpečenia sociálnej služby). V rámci vopred určených a zverejnených podrobností vedenia poradia uspokojovania podaných písomných žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby si môže obec a vyšší územný celok ustanoviť, popri poradí danom dátumom doručenia tejto písomnej žiadosti aj iné, doplňujúce kritériá vedenia tohto poradia podľa naliehavosti potreby poskytnutia alebo zabezpečenia poskytnutia sociálnej služby s finančnou podporou poskytovania tejto sociálnej služby. To znamená, že proces uspokojovania poskytnutia alebo zabezpečenia sociálnej služby s podporou verejných prostriedkov má byť transparentný a povinnosť zabezpečenia poskytnutia sociálnej služby s finančnou podporou jej poskytovania z verejných prostriedkov musí byť v konečnom dôsledku, spôsobom ustanoveným týmto zákonom, naplnená. Povinnosti ustanovenej v § 75 ods. 1 až 4 sa teda obec a vyšší územný celok nemôže „zbaviť“ svojou „nečinnosťou“ pri zabezpečovaní poskytovania sociálnej služby podľa § 8 ods. 4 zákona o sociálnych službách (po zmene označenia predkladaným návrhom § 8 ods. 6).

Zároveň sa rovnako v záujme odstránenia nesprávnej interpretačnej praxe (najmä v pôsobnosti niektorých obcí), odstraňuje podmienenosť vzniku možnosti obce a vyššieho územného celku v rozsahu svojej pôsobnosti poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby (FPP) a finančný príspevok pri odkázanosti (FPO- iba ak ide o domácu opatrovateľskú službu) neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, predchádzajúcim požiadanim neverejného poskytovateľa sociálnej služby príslušnou obcou a vyšším územným celkom, v rozsahu tejto svojej fakultatívnej pôsobnosti. Na bližšie odôvodnenie prístupu k zmene tejto právnej sa vzťahuje odôvodnenie vyššie.

K bodu 47

Navrhovaná právna úprava v záujme zjednotenia interpretačnej a aplikačnej praxe explicitne ustanovuje, že ak obec alebo vyšší územný celok zabezpečí fyzickej osobe s trvalým pobytom vo svojom územnom obvode poskytovanie sociálnej služby u neverejného poskytovateľa tejto sociálnej služby v územnom obvode inej obce alebo iného vyššieho územného celku, výška finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, poskytovaného tomuto neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby príslušnou obcou alebo príslušným vyšším územným celkom, v ktorom má prijímateľ sociálnej služby trvalý pobyt, vychádza z úrovne spolufinancovania tejto sociálnej služby poskytovanej týmto neverejným poskytovateľom sociálnej služby v mieste jej poskytovania z rozpočtu inej obce alebo iného vyššieho územného celku, v územnom obvode ktorého je miesto poskytovania tejto sociálnej služby (bez ohľadu na to, či táto iná obec alebo tento iný vyšší územný celok z hľadiska skutkového stavu aj reálne na príslušný rozpočtový rok poskytuje tomuto neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby na svojho obyvateľa tento finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby).

Ide v zásade o

- a) zabezpečenie porovnateľného financovania sociálnej služby rovnakého druhu, a ak ide o sociálnu službu poskytovanú v zariadení rovnakej formy sociálnej služby a porovnateľnej kapacity zariadenia, a to tejto sociálnej služby poskytovanej neverejným poskytovateľom sociálnej služby a verejným poskytovateľom sociálnej služby (neoddeliteľné od porovnateľného financovania v príslušnom mieste poskytovania sociálnej služby a v príslušnom čase),

- b) rešpektovanie územného princípu výkonu pôsobnosti územnej samosprávy,
- c) rešpektovanie regionálnej podmienenosti úrovne prevádzkovej nákladovosti poskytovanej sociálnej služby rovnakého druhu, a ak ide o sociálnu službu poskytovanú v zariadení rovnakej formy sociálnej služby a porovnateľnej kapacity zariadenia, a to vzhľadom na odlišnú úroveň cien výrobkov, tovarov a služieb i mzdových a ostatných osobných nákladov,
- d) zabezpečenie účelnosti, hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti vynakladaných verejných prostriedkov.

Právna úprava spôsobu určenia finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby v § 77 ods. 2 zákona o sociálnych službách predstavuje právnu reguláciu, ktorá vychádza z územného princípu výkonu pôsobnosti územnej samosprávy (regulačný prvok na územnom- miestnom princípe). Zásadnou právnou skutočnosťou pritom je, že zákonom o sociálnych službách ustanovený spôsob regulácie úhrady za sociálnu službu u neverejných poskytovateľov sociálnej služby (v § 72 ods. 3 tohto zákona) nepredpokladá premietnutie reálnej výšky spolufinancovania poskytovanej sociálnej služby poskytovaním FPP na konkrétneho prijímateľa sociálnej služby do regulovanej výšky úhrady za sociálnu službu požadovanej neverejným poskytovateľom sociálnej služby od tohto konkrétneho prijímateľa sociálnej služby.

V spôsobe určenia FPP v § 77 sa zabezpečuje porovnateľnosť financovania verejných poskytovateľov sociálnej služby a neverejných poskytovateľov sociálnej služby porovnateľného druhu sociálnej služby, formy sociálnej služby, resp. kapacity sociálnej služby v územnom obvode obce, resp. v územnom obvode vyššieho územného celku (teda verejných poskytovateľov sociálnej služby aj neverejných poskytovateľov sociálnej služby prevádzkujúcich túto sociálnu službu v tom istom územnom obvode – ide o „lokálny prístup“, resp. „regionálny prístup“. Skutková okolnosť, že v právnom postavení miestne príslušnej obce alebo miestne príslušného vyššieho územného celku na poskytnutie FPP je iná obec alebo iný vyšší územný celok (obec alebo vyšší územný celok v inom územnom obvode než je miesto poskytovania sociálnej služby neverejným poskytovateľom sociálnej služby), a to len preto, že fyzická osoba s trvalým pobytom v obci alebo vo vyššom územnom celku chce začať prijímať sociálnu službu v územnom obvode inej obce alebo iného vyššieho územného celku u neverejného poskytovateľa sociálnej služby v tejto inej obci alebo v tomto inom vyššom územnom celku (ide o špecifickosť tak, ako keď vyšší územný celok zabezpečí pre fyzickú osobu, ktorá má u neho trvalý pobyt sociálnu službu v zariadení u verejného poskytovateľa v inom vyššom územnom celku) nemôže spôsobiť takú interpretáciu § 77 ods. 2 zákona o sociálnych službách, že táto má zabezpečovať porovnateľnosť financovania verejných poskytovateľov sociálnej služby a neverejných poskytovateľov sociálnej služby porovnateľného druhu sociálnej služby, formy sociálnej služby, resp. kapacity sociálnej služby pôsobiacich a prevádzkujúcich túto sociálnu službu v územnom obvode dvoch odlišných obcí, resp. v územnom obvode dvoch odlišných vyšších územných celkov (teda vzájomnú porovnateľnosť verejných poskytovateľov sociálnej služby a neverejných poskytovateľov tejto sociálnej služby pôsobiacich v rôznych podmienkach – v dvoch rôznych- odlišných územných obvodoch- teda s miestom poskytovania sociálnej služby v dvoch odlišných - iných vyšších územných celkoch.

V konečnom dôsledku by sa takouto interpretáciou aj vo vzťahu k neverejným poskytovateľom sociálnej služby pôsobiacim v územnom obvode tejto obce alebo tohto vyššieho územného celku a neverejným poskytovateľom tejto sociálnej služby pôsobiacim v územných obvodoch inej obce alebo iného vyššieho územného celku založil nerovný prístup k verejným zdrojom poskytovaním FPP na prijímateľa sociálnej služby, a to v pomere k nákladovosti sociálnej služby v územnom obvode poskytovanej sociálnej služby (napr. v BSK

nákladovosť poskytovanej sociálnej služby vyššia, v BBSK nákladovosť poskytovanej sociálnej služby nižšia, v PSK nákladovosť poskytovanej sociálnej služby ešte nižšia, ale výška FPP na prijímateľa sociálnej služby z BSK, pri zabezpečení poskytovania sociálnej služby u neverejného poskytovateľa tejto sociálnej služby s miestom jej poskytovania v BSK, BBSK alebo v PSK, by bola rovnaká).

V záujme vykonateľnosti určenia výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby obcou alebo vyšším územným celkom na svojho obyvateľa, ak sa mu táto sociálna služba zabezpečila u neverejného poskytovateľa sociálnej služby s miestom jej poskytovania na území inej obce alebo v územnom obvode iného vyššieho územného celku podľa § 75 ods. 16, sa v doplnenom ustanovení § 75 ods. 17 precizuje, že povinné zverejňovanie relevantných údajov na možnosť určenia výšky tohto finančného príspevku obcou a vyšším územným celkom podľa § 77 ods. 3 tretej vety v rozsahu svojej pôsobnosti, sa vzťahuje aj na účely určenia tejto výšky finančného príspevku podľa § 75 ods. 16.

Platná a účinná právna úprava § 77 ods. 3 tretej a štvrtej vety a § 77 ods. 4 zákona ustanovuje povinnosť obcí a vyšších územných celkov a ministerstva zverejňovať relevantné údaje potrebné na určenie výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby. Ak neverejný poskytovateľ sociálnej služby poskytuje sociálnu službu, ktorú obec alebo vyšší územný celok v predchádzajúcom rozpočtovom roku neposkytovali alebo nezabezpečovali prostredníctvom právnickej osoby, ktorú zriadili alebo založili, čo sa považuje za priemerné bežné výdavky a za skutočne dosiahnuté príjmy, ustanovuje § 77 ods. 8 písm. a) až f) zákona (teda ktorý údaj z § 77 ods. 8 písm. a) až f) sa považuje za priemerné bežné výdavky a za skutočne dosiahnuté príjmy pri určení výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby podľa § 77 ods. 2). Pri takto koncipovanej právnej úprave podliehajú aj tieto konkrétnou obcou alebo vyšším územným celkom pre túto konkrétnu sociálnu službu zvolené údaje z § 77 ods. 8 písm. a) až f) zákona zverejneniu podľa § 77 ods. 3 tretej a štvrtej vety zákona. Aj v platnej a účinnej právnej úprave sú tak vytvorené právne podmienky pre obce a vyššie územné celky pre získanie vstupných údajov na účely § 75 ods. 16 na určenie výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby podľa § 77 ods. 2, zverejnených inými obcami alebo inými vyššími územnými celkami. Novo koncipované ustanovenie § 75 ods. 17 reaguje na nesprávnu aplikačnú a interpretačnú prax doterajšej právnej úpravy, podľa ktorej v zásade obce a vyššie územné celky zverejňujú údaje podľa § 77 ods. 3 tretej a štvrtej vety len ak obec alebo vyšší územný celok v predchádzajúcom rozpočtovom roku poskytovali príslušný druh sociálnej služby v rámci svojej pôsobnosti verejnými poskytovateľmi tejto sociálnej služby.

K bodu 48

Účelom navrhovanej úpravy je zabezpečiť, aby obce a vyššie územné celky určovali finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby v zariadení aj podľa kapacity zariadenia, a to kapacity zariadenia na tento účel novo posudzovanej, aj so zohľadnením skutkového stavu poskytovania sociálnej služby v zariadení na konkrétnom mieste vo viacerých budovách, ktoré sú stavebnotechnicky a dispozično- prevádzkovo prepojené, ale aj so zohľadnením skutkového stavu poskytovania sociálnej služby v zariadení poskytovateľom tejto sociálnej služby, ktorý zároveň v príslušnej budove, resp. budovách tohto zariadenia poskytuje celoročnú pobytovú sociálnu službu a týždennú pobytovú sociálnu službu v inom druhu zariadenia (ide o využitie právnej možnosti účelného a vhodného zlučovania zariadení ustanovenej v § 61 ods. 2 zákona). V konečnom dôsledku ide v týchto prípadoch o prevádzkovanie zariadenia, resp. viac druhov pobytových zariadení poskytovateľom sociálnej služby v tej istej budove, či budovách, čo v konečnom dôsledku môže ovplyvňovať

objektívnosť rozčleňovania prevádzkovej nákladovosti poskytovanej sociálnej služby na jednotlivé druhy sociálnej služby, resp. druhy zariadení a formy sociálnej služby v jednotlivých druhoch zariadení.

Navrhovaná právna úprava reaguje na neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb namietanú spornosť rozčlenenia prevádzkovej nákladovosti obcami a vyššími územnými celkami na jednotlivé nimi, resp. verejnými poskytovateľmi sociálnej služby prevádzkované druhy pobytových zariadení v jednej budove na účely určenia výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby poskytovanému neverejným poskytovateľom tejto sociálnej služby za aj kapacitou prevádzkovaného zariadenia porovnateľných podmienok. V záujme zabezpečenia plnenia účelu právnej úpravy spôsobu určenia výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, ktorou je v zásade porovnateľnosť spolufinancovania sociálnej služby príslušného druhu, a ak ide o sociálnu službu v zariadení aj podľa formy sociálnej služby a kapacity zariadenia, poskytovanej verejnými poskytovateľmi tejto sociálnej služby a neverejnými poskytovateľmi sociálnej služby z verejných prostriedkov, a to pri zabezpečení dostupnosti sociálnej služby pre prijímateľa tejto sociálnej služby, však bolo potrebné na rovnakom základe upraviť novo posudzovanie kapacity zariadenia na tento účel tak pre verejných poskytovateľov sociálnych služieb, ako aj pre neverejných poskytovateľov sociálnych služieb.

Navrhovaná doplnená právna úprava § 77 ods. 1 teda bude mať za následok aj zisťovanie priemerných bežných výdavkov a priemerných skutočne dosiahnutých príjmov z poskytovanej sociálnej služby podľa § 77 ods. 3 nielen v závislosti od kapacity zariadenia podľa druhu sociálnej služby, ale celkovej kapacity budovy/budov tohto zariadenia, ak sú stavebnotechnicky a dispozično-prevádzkovo prepojené, v ktorej sa sociálna služba poskytuje, a to aj v závislosti od iných druhov pobytových sociálnych služieb v zariadení v tejto budove/budovách, ak obec a vyšší územný celok v nich poskytuje aj inú celoročnú pobytovú sociálnu službu a týždennú pobytovú sociálnu službu v inom druhu pobytového zariadenia sociálnych služieb. To znamená, že ak sa napríklad sociálna služba s kapacitou do 40 miest poskytuje v budove, v ktorej poskytuje obec a vyšší územný celok ďalší druh pobytovej sociálnej služby v zariadení, a teda kapacita nimi prevádzkovanou budovy na účely poskytovania pobytových sociálnych služieb je reálne viac ako 40 miest, nebude možné toto zariadenie zahrnúť do výpočtu priemerných príjmov a priemerných bežných výdavkov ako zariadenie s kapacitou do 40 miest, ale s reálnou nimi prevádzkovanou pobytovou kapacitou sociálnych služieb v zariadeniach aj iného druhu, ktoré sú prevádzkované touto obcou alebo vyšším územným celkom v tejto budove. Takýto spôsob posudzovania kapacity zariadenia na účely určenia výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby (teda nie podľa stavu zápisu príslušného druhu sociálnej služby a formy sociálnej služby v zariadení do registra) sa primerane vzťahuje aj na neverejných poskytovateľov sociálnej služby pri podaní ich žiadosti o poskytnutie tohto finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadení príslušného druhu sociálnej služby a formy sociálnej služby v zariadení a kapacity zariadenia.

K bodu 49

V záujme odstránenia pochybností interpretačnej praxe pri posudzovaní obsahu a rozsahu pojmu „bežné výdavky“ na účely určenia výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby sa explicitne ustanovuje, že ide o skutočne čerpané bežné výdavky u konkrétneho verejného poskytovateľa sociálnej služby za predchádzajúci rozpočtový rok, a to pri viazanosti uplatňovaním rozpočtovej klasifikácie s ich vecným vymedzením v ekonomickej klasifikácii výdavkov (§ 4 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov) . Povinnosť uplatňovať rozpočtovú klasifikáciu podľa tohto zákona č. 523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov sa vzťahuje na všetky subjekty verejnej správy, teda aj na obce a vyššie územné celky. Táto ekonomická klasifikácia výdavkov je súčasťou opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. decembra 2004 č. MF-010175-2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších opatrení Ministerstva financií Slovenskej republiky. Toto opatrenie je Ministerstvom financií Slovenskej republiky vydávané v súlade so splnomocňovacím ustanovením § 4 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Takto explicitne koncipovaná právna úprava má zabrániť neželateľnej interpretačnej praxi pri ktorej vyšší územný celok nevykazoval na účely určenia výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby reálne vynaložené bežné výdavky na všetkých zamestnancov sociálnej služby poskytovanej v zariadení, ale len pomernú časť vynaložených bežných výdavkov prepočítanú na tzv. personálny normatív pre konkrétny druh sociálnej služby, resp. konkrétny druh zariadenia, určený podľa prílohy č. 1 k zákonu - maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovej počte zamestnancov ustanovený v prílohe č. 1 k zákonu.

K bodu 50

Navrhovaná právna úprava precizuje, že bežné výdavky na mzdy a platy zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby a poistné na verejné zdravotné poistenie, poistné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie platené zamestnávateľom z tohto príjmu, ktoré vznikli za obdobie január až december predchádzajúceho rozpočtového roka, napriek tomu, že neboli za december predchádzajúceho rozpočtového roka uhradené v tomto predchádzajúcom roku, sa započítavajú do bežných výdavkov v predchádzajúcom rozpočtovom roku, a to na účely určenia výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby podľa § 77 ods. 1 na príslušný rozpočtový rok.

K bodu 51

Ide o legislatívno-technickú úpravu v nadväznosti na zmenu navrhovanú v § 78b ods. 4 až 6.

K bodom 52 a 53

V záujme zníženia administratívnej náročnosti pri predkladaní žiadostí o finančný príspevok z rozpočtu ministerstva sa navrhuje, aby povinnosť poskytovateľa sociálnej služby preukázať písomným vyjadrením súlad poskytovanej sociálnej služby s komunitným plánom príslušnej obce alebo koncepciou rozvoja sociálnych služieb príslušného vyššieho územného celku mal len ten poskytovateľ sociálnej služby, ktorý nezačal poskytovať sociálnu službu pred podaním písomnej žiadosti na príslušný rozpočtový rok podľa § 78b ods.1, t. j. u ktorého deň začatia poskytovania sociálnej služby na základe zápisu do registra nasleduje až po podaní tejto žiadosti. Súčasne sa ustanovuje povinnosť tohto poskytovateľa sociálnej služby preukazovať súlad poskytovanej sociálnej služby s komunitným plánom príslušnej obce alebo koncepciou rozvoja sociálnych služieb príslušného vyššieho územného celku dorúčením písomného vyjadrenia v termíne ustanovenom pre podanie žiadosti o finančný príspevok ministerstvu. Takto koncipovaná právna úprava vychádza z toho, že poskytovateľ sociálnej služby preukázateľne nemá žiadneho prijímateľa sociálnej služby ku dňu podania písomnej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku, a preto posudzovanie verejného záujmu na ním poskytovanej sociálnej službe v konkrétnom území, resp. územnom obvode má svoju relevanciu. Ak však ide o poskytovateľa sociálnej služby, ktorý ku dňu podania písomnej žiadosti o poskytovanie sociálnej služby začal poskytovať túto sociálnu službu, a teda má aspoň

jedného prijímateľa sociálnej služby, ktorý je odkázaný na túto sociálnu službu, tak poskytovanie tejto sociálnej služby nemožno spravodlivo kvalifikovať ako nie vo verejnom záujme a v nesúlade s komunitným plánom obce alebo koncepciou rozvoja sociálnych služieb príslušného vyššieho územného celku. V rámci právneho režimu štvrtročného zúčtovávania poskytnutého finančného príspevku za neobsadené miesta je však aj v týchto prípadoch garantovaná účelnosť, účinnosť, efektívnosť a hospodárnosť vynakladaných prostriedkov štátneho rozpočtu na spolufinancovanie tejto sociálnej služby.

Zároveň sa návrhom sa ustanovuje, že aj výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie a výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v nocľahárni na mesiac a na miesto na rozpočtový rok (bude na príslušný kalendárny rok ustanovená nariadením vlády SR, ktoré sa uverejní v Zbierke zákonov Slovenskej republiky najneskôr do 30. júna kalendárneho roka predchádzajúceho príslušnému kalendárnemu roku. V tomto smere bude teda realizovaný tento novo nastavený valorizačný mechanizmus k týmto druhom zariadení krízovej intervencie, a to popri valorizačnom mechanizme finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou, ktorý je ustanovený už v platnej právnej úprave.

Dôvodom je najmä skutočnosť, že aj pri výške finančného príspevku poskytovaného zariadeniam krízovej intervencie zriadeným alebo založeným obcou a nocľahárňam neverejných poskytovateľov sociálnych služieb je potrebné zohľadniť medziročný vývoj prevádzkových nákladov. Vzhľadom na skutočnosť, že aj pri týchto druhoch zariadení sociálnych služieb najmä náklady na mzdy a ostatné osobné náklady tvoria najvyšší podiel nákladov, predpokladá sa, že medziročná valorizácia výšky finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v týchto zariadeniach sa bude odvíjať od medziročného vývoja minimálnej mzdy. Po ukončení vplyvu dôsledkov pandémie ochorením COVID - 19 na prevádzkové pomery týchto zariadení bude táto medziročná valorizácia výšky finančného príspevku reagovať aj na diferencovaný vecný a časový rozsah poskytovanej sociálnej služby v jednotlivých druhoch zariadení krízovej intervencie.

K bodom 54 a 55

Ide o legislatívno-technickú úpravu v nadväznosti na zmenu navrhovanú v § 78b ods. 3.

K bodu 56

Navrhovaná právna úprava je previazaná s úpravou § 78b ods. 3 (bod 52), podľa ktorej povinnosť poskytovateľa sociálnej služby preukázať písomným vyjadrením súlad poskytovanej sociálnej služby s komunitným plánom príslušnej obce má len ten poskytovateľ sociálnej služby, ktorý nezačal poskytovať sociálnu službu pred podaním písomnej žiadosti na príslušný rozpočtový rok podľa § 78b ods.1, t. j. u ktorého deň začatia poskytovania sociálnej služby na základe zápisu do registra nasleduje až po podaní tejto žiadosti. Súčasne sa ustanovuje povinnosť tohto poskytovateľa sociálnej služby preukazovať súlad poskytovanej sociálnej služby s komunitným plánom príslušnej obce doručením písomného vyjadrenia v termíne ustanovenom pre podanie žiadosti o finančný príspevok ministerstvu. Ustanovenie § 83 ods. 8 druhej vety je zosúladené s takto koncipovanou právnou úpravou.

K bodom 57 a 58

Ide o legislatívno-technickú úpravu súvisiacu s previazaním pojmov v právnych predpisoch v odvetvovej pôsobnosti Ministerstva školstva, vedy výskumu a športu SR.

K bodu 59

Účelom navrhovanej úpravy je rozšíriť možnosť plnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon činnosti rozvoja pracovných zručností, a tak vytvoriť možnosti poskytovania tejto odbornej činnosti poskytovanej vo vybraných druhoch zariadenia sociálnych služieb aj zamestnancami s vyšším odborným alebo vysokoškolským vzdelaním príslušného explicitne ustanoveného zamerania, a to po absolvovaní akreditovaného vzdelávacieho, resp. študijného programu zameraného na aktivitu, resp. zručnosť, ktorá má byť u klientov rozvíjaná. Zámerom je využiť najmä pracovný potenciál súčasných zamestnancov popri nimi vykonávanej odbornej činnosti aj na inej pracovnej pozícii, a to v rámci výkonu kumulovaných pracovných činností tak, aby súčasné vykonávanie činnosti rozvoja pracovných zručností, popri nimi vykonávanej náročnejšej pracovnej činnosti, neznížilo úroveň ich odmeňovania. Navrhovaná právna úprava preto nepredpokladá úpravu v katalógu pracovných činností ani úpravu predpisov v oblasti odmeňovania. Účelom navrhovanej úpravy je aj reagovať na možné využívanie potenciálu osôb, ktoré v iných explicitne vymedzených (napr. kreatívnych a umeleckých) oblastiach získali vyššie ako stredné odborné vzdelanie a majú záujem na tejto pracovnej pozícii pracovať.

K bodu 60

Ide o úpravu nesprávneho vnútorného odkazu.

K bodom 61, 62 a 63

Návrhom sa dopĺňa osobný rozsah žiadateľov o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu aj o možnosť jej podania fyzickou osobou prostredníctvom centra pre deti a rodiny, ktoré podľa doterajšej platnej právnej úpravy nie je oprávnené podať žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu plnoletej osoby v čase, keď je táto osoba ešte dieťaťom. V prípade niektorých detí so zdravotným znevýhodnením, ktoré sú umiestnené v centrách pre deti a rodiny na základe rozhodnutia súdu je potrebné vzhľadom na ich zdravotné postihnutie a jeho dôsledky pokračovať najmä v poskytovaní pobytovej starostlivosti v zariadení podmienenom odkázanosťou. Je vhodné, aby proces prechodu medzi centrom pre deti a rodiny a zariadením sociálnych služieb prebiehal kontinuálne, čomu však bráni o. i. problém v podaní žiadosti o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu plnoletou osobou, ktorá však v tomto prípade bez podpory jej rozhodovania toho nie je sama schopná. Zároveň sa z tohto dôvodu navrhuje, aby aj žiadosť o posúdenie odkázanosti, ale aj žiadosť o zabezpečenie sociálnej služby, mohlo podať za mladého dospelého, ktorého zdravotný stav to na základe lekárskeho potvrdenia neumožňuje, aj centrum pre deti a rodinu.

V záujme umožnenia čo najskoršieho začatia poskytovania sociálnych služieb vo vybraných zariadeniach, u ktorých je relevantné aj dosiahnutie hranice veku pre vznik nároku na poskytovanie sociálnej služby v príslušnom druhu zariadenia sa novo ustanovuje, že u žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu v zariadení podporovaného bývania, v zariadení pre seniorov a v domove sociálnych služieb, podaných najviac 30 dní pred dovŕšením veku potrebného pre vznik odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení, sa podmienka dovŕšenia veku v konaní a rozhodovaní o odkázanosti na konkrétny druh sociálnej služby v konkrétnom druhu zariadenia považuje za splnenú. Sociálnu službu v tomto zariadení však možno začať poskytovať až po dovŕšení veku potrebného pre vznik odkázanosti na poskytovanie tejto sociálnej služby.

K bodu 64

Ide o legislatívno-technickú úpravu, vzhľadom na zmenu v označení odsekov v § 8.

K bodu 65

Návrhom sa ustanovuje povinnosť poskytovateľov sociálnych služieb viesť v rámci evidencie prijímateľov aj údaje, ktoré sú súčasťou vedených prevádzkových údajov o poskytovanej sociálnej službe podľa § 105a odseku 2 písm. g) prvého bodu.

K bodu 66

Návrhom sa medzi údaje, ktoré poskytovateľ sociálnej služby podmienenej odkázanosťou vedie v evidencii prijímateľov, zaraďujú aj údaje týkajúce sa spôsobilosti prijímateľov týchto druhov sociálnych služieb na právne úkony a súvisiaceho zákonného zastúpenia opatrovníkom. Údaj o spôsobilosti prijímateľa sociálnej služby je nevyhnutný aj v nadväznosti na evidenciu obmedzení prijímateľa sociálnej služby a súvisí aj s výkonom dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb. Údaj o opatrovníkovi prijímateľa sociálnej služby, ktorý nemá spôsobilosť na právne úkony nebude zbieraný v rozsahu osobných údajov o tomto opatrovníkovi, ale v rozsahu informácie o osobe tohto opatrovníka a jeho osobnom vzťahu k prijímateľovi sociálnej služby či ide o jeho blízku osobu, rodinného príslušníka, obec alebo zariadenie. Údaje sú nevyhnutné aj vo vzťahu k uplatňovaniu novely zákona vykonanej zákonom č. 218/2021 Z.z., v časti úpravy určenia osoby opatrovníka prijímateľovi sociálnej služby v zariadení, o ktorom v súčasnosti nemáme dostatočné dáta.

K bodom 67 a 68

Návrhom sa medzi osobné údaje, ktoré poskytovateľ spracúva a vedie v informačnom systéme sociálnych služieb v rámci vedenej evidencie zamestnancov o svojich zamestnancoch zaraďuje aj údaj o štátnom občianstve a súčasne sa v záujme potreby zabezpečenia jednoznačnosti interpretácie vymedzuje, že údaj o dohodnutom rozsahu pracovného času zamestnanca poskytovateľ sociálnej služby vedie v členení podľa vykonávania pracovnej činnosti v rámci jednotlivých druhov a foriem poskytovanej sociálnej služby, ak je tak pracovný úväzok tohto zamestnanca delený.

K bodu 69

Návrhom sa do zákona dopĺňa povinnosť pre poskytovateľa sociálnej služby podľa § 34 až 41 (sociálne služby podmienené odkázanosťou) viesť v informačnom systéme sociálnych služieb evidenciu fyzických osôb, ktoré majú záujem o poskytovanie sociálnej služby podľa § 74 ods. 3, resp. fyzických osôb, ktoré majú záujem o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby podľa § 74 ods. 3 (tzv. žiadateľov o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby). Návrhom sa zabezpečí dostupnosť a ucelenosť údajov o dopyte po sociálnych službách dlhodobej starostlivosti, ktoré sú pre MPSVR SR nevyhnutné z hľadiska tvorby politik a odvetvového riadenie v oblasti sociálnych služieb.

K bodu 70 a 72

Ide o legislatívno-technickú úpravu, vzhľadom na zmenu v označení odsekov v § 8 (bod 3) a zabezpečenie vnútornej previazanosti vzhľadom na právnu úpravu vykonanú v § 9 ods. 1 (bod 9).

K bodu 71

Návrhom sa zvyšuje maximálna možná výška pokuty za naplnenie skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 101 písm. a) prvého bodu až piateho bodu zákona spáchaného poskytovateľom sociálnej služby pri poskytovaní sociálnej služby z doterajšej výšky do 2000 eur na výšku do 5000 eur. Uvedené správne delikty podľa zákona o sociálnych službách spácha ten, kto naplní skutkovú podstatu správneho deliktu tým, že si neplní povinnosť podľa § 8 ods. 9; pri poskytovaní sociálnej služby nedodrží povinnosti podľa § 9 ods. 1, 4 až 7 a § 10;

nevykonáva, nezabezpečí a neutvorí podmienky na vykonávanie odborných činností, obslužných činností a ďalších činností v rozsahu ustanovenom zákonom o sociálnych službách pre druh sociálnej služby a formu sociálnej služby, ktorú poskytuje; pri určovaní úhrady za sociálnu službu nepostupuje podľa § 72 a 72a a pri platení úhrady za sociálnu službu neuplatňuje § 73 ods. 1 až 12; pri uzatváraní a vypovedaní zmluvy o poskytovaní sociálnej služby nepostupuje podľa § 74 ods. 1, 2, 6 až 8, 14 až 19. Podľa § 102 ods. 3 zákona o sociálnych službách pri určení výšky pokuty podľa odseku 1 sa prihliada najmä na závažnosť správneho deliktu, na rozsah jeho následkov, alebo na dopustenie sa viacerých správnych deliktov a na mieru zavinenia.

Podľa § 91 ods. 4 sa na konanie vo veciach o uložení pokuty podľa § 99 a 102 vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, vrátane základných zásad správneho konania (základné pravidlá konania), podľa ktorých správne orgány dbajú aj o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely. Cieľom navrhovanej právnej úpravy nie je zaťažovať poskytovateľov sociálnych služieb vysokými pokutami, ale najmä v záujme ochrany prijímateľov sociálnej služby je dôležité, aby poskytovatelia sociálnych služieb nepáchali správne delikty. Znepokojujúci je nárast počtu (aj medializovaných) prípadov zariadení sociálnych služieb, v ktorých sa poukazuje na nedostatky súvisiace s poskytovaním sociálnej služby, resp. nedodržiavanie zákona o sociálnych službách a nízku maximálnu zákonom stanovenú výšku pokuty. Nedostatky pri poskytovaní sociálnej služby pritom v mnohých prípadoch poukazujú na možnosť naplnenia skutkovej podstaty spáchania správneho deliktu. Aktuálna výška maximálnej pokuty nie je pre niektorých poskytovateľov sociálnych služieb (najmä v prípade poskytovateľov, ktorí negarantujú prijímateľom sociálnych služieb minimálny zostatok z príjmu, či poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí nepostupujú podľa § 72 ods. 1 zákona o sociálnych službách) dostatočnou výstrahou, aby nepáchali správne delikty pri poskytovaní sociálnej služby. Rovnako je to na základe skúseností ministerstva s vykonávaním dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb napr. aj s používaním zákonom nepovolených netelesných obmedzení a telesných obmedzení u niektorých prijímateľov sociálnej služby, kedy na základe zistení je pre niektorých poskytovateľov sociálnej služby „výhodnejšie“ použiť nelegitímne telesné obmedzenia v noci (bočnice, fixácie prijímateľov sociálnych služieb) napriek hrozby sankcie, ako „investovať“ do navýšenia personálneho zabezpečenia nočnej služby (napr. skutkový stav prítomných zamestnancov 1 zamestnanec na 20 – 30 prijímateľov sociálnych služieb).

Maximálna výška pokuty bola stanovená pri nadobudnutí účinnosti zákona č. 448/2008 Z. z. v roku 2009 a odvtedy sa nemenila. Maximálna výška pokuty v rozsahu 2000 eur spravidla preto nemá aktuálne dostatočný preventívny charakter proti páchaniu správnych deliktov zo strany poskytovateľov sociálnych služieb a navrhuje sa jej zvýšenie do 5 000 eur., pričom pri určení konkrétnej výšky pokuty je relevantné ustanovenie § 102 ods. 2 (prihliada sa najmä na závažnosť správneho deliktu, na rozsah jeho následkov, alebo na spáchanie viacerých správnych deliktov a na mieru zavinenia).

K bodu 73

Navrhovanou úpravou sa zabezpečuje na obdobie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu, alebo na obdobie bezprostredne nasledujúce po ich skončení, oprávnenie pre ministerstvo, podľa ktorého bude môcť odchylné od zákona upravovať lehoty na poskytovanie údajov ministerstvu do informačného systému sociálnych služieb zo strany povinných osôb. Ide tým o vytvorenie právnych podmienok, podľa povahy a dôležitosti konkrétnych údajov v čase mimoriadnej situácie, na jednej strane na možnosť nielen skrátenia lehôt (ak si to vyžadujú legitímne dôvody v záujme prijímania kvalifikovaných aktuálnymi údajmi podložených rozhodnutí v konkrétnom čase v mimoriadnej situácii, a tým aj všeobecnej bezpečnosti, či bezpečnosti poskytovanej sociálnej služby), ale aj na možnosť

predĺženia lehôt tak, aby sa poskytovatelia sociálnych služieb, obce a VUC v mimoriadnej situácii neprímerane nezaťažovali administráciou týchto údajov a neboli sankcionovaní za nedodržanie lehôt na ich poskytnutie.

K bodu 74

Navrhuje sa vypustiť z Informačného systému sociálnych služieb vedenie evidencie obcou a vyšším územným celkom v súvislosti s vydávaním vyjadrenia o súlade poskytovanej sociálnej služby s komunitným plánom sociálnych služieb obce a koncepciou rozvoja sociálnych služieb vyššieho územného celku. Táto úprava je realizovaná v nadväznosti na úpravu v § 78b ods. 3 (bod 51), ktorou sa ustanovuje, aby povinnosť poskytovateľa sociálnej služby preukázať písomným vyjadrením doručeným ministerstvu súlad poskytovanej sociálnej služby s komunitným plánom obce alebo koncepciou rozvoja sociálnych služieb príslušného vyššieho územného celku mal len ten poskytovateľ sociálnej služby, ktorý v čase podania písomnej žiadosti na príslušný rozpočtový rok ešte nezačal poskytovať sociálnu službu.

K bodu 75

Ide o zabezpečenie vnútornej previazanosti právnej úpravy v nadväznosti na úpravu v § 95 ods. 12, ktorou sa upravuje nová evidencia vedená poskytovateľom sociálnej služby podmienenej odkázanosťou v Informačnom systéme sociálnych služieb – evidencia „žiadateľov“ o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby.

K bodu 76

Navrhuje sa vedenie údajov o poskytovanej sociálnej službe, ktoré vedie poskytovateľ sociálnej služby a za obdobie predchádzajúceho kalendárneho roka zasiela do Informačného systému sociálnych služieb, rozdeliť na prevádzkové údaje a finančné údaje, ktoré bude poskytovateľ sociálnej služby do informačného systému zasielať odchyľne od prevádzkových údajov, a to k 30. 4. príslušného roka (navrhovaná úprava v § 105b ods. 2 písm. c) a d)). Dôvodom takto koncipovanej úpravy je, že finančné prostriedky používané poskytovateľmi z rôznych zdrojov v rozpočtovom roku sa zvyčajne zúčtovávajú až do konca marca nasledujúceho roka, a preto je vedenie tejto evidencie potrebné rozdeliť, a to aj z časového hľadiska vedenia týchto evidencií (o prevádzkových a finančných údajov), nakoľko podľa súčasného znenia je poskytovateľ sociálnej služby povinný viesť údaje o poskytovanej sociálnej službe a túto evidenciu zasielať do informačného systému sociálnych služieb najneskôr do 28. 2. príslušného roka za obdobie predchádzajúceho roka.

K bodu 77

Ide o legislatívno-technickú úpravu nadväzujúcu na vypustenie bodu 4 v § 105a ods. 2 písm. c) a úpravu v § 105a ods. 2 písm. h).

K bodom 78 až 80

Osobitne sa ustanovuje rozsah údajov jednotlivých evidencií, a to v nadväznosti na návrh úpravy § 105a sa v odseku 2 písm. h), ktorým sa navrhuje vedenie údajov o poskytovanej sociálnej službe, ktoré vedie poskytovateľ sociálnej služby a za obdobie predchádzajúceho kalendárneho roka zasiela do Informačného systému sociálnych služieb, rozdeliť na prevádzkové údaje a finančné údaje, ako aj úpravu novej evidencie vedenej poskytovateľom sociálnej služby podmienenej odkázanosťou v Informačnom systéme sociálnych služieb – evidencie žiadostí o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby.

Súčasne sa v bode 80 navrhuje, aby poskytovateľ sociálnej služby údaje z evidencie žiadateľov o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby poskytoval ministerstvu do

informačného systému sociálnych služieb najneskôr do 15 kalendárnych dní odo dňa podania žiadosti o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby. Finančné údaje o poskytovanej sociálnej službe bude poskytovateľ sociálnej služby poskytovať do informačného systému poskytovateľom sociálnej služby najneskôr do konca apríla príslušného kalendárneho roka za obdobie predchádzajúceho kalendárneho roka, nakoľko finančné prostriedky používané poskytovateľmi z rôznych zdrojov v rozpočtovom roku sa zvyčajne zúčtovávajú až do konca marca nasledujúceho kalendárneho roka.

K bodom 81 a 82

Ide o legislatívno-technickú úpravu v nadväznosti na úpravu § 105a ods. 2 písm. h) a na vypustenie bodu 4 v § 105a ods. 2 písm. c).

K bodom 83 a 84

Legislatívno-technická úprava vzhľadom na doplnenie prechodných ustanovení § 110a q s účinnosťou od 1. januára 2022.

K bodu 85

Navrhuje sa, v záujme postupného prechodu vedenia evidencií v Informačnom systéme sociálnych služieb, posunúť pôsobnosť samosprávy pri poskytnutí údajov do informačného systému sociálnych služieb v rozsahu vedenia evidencie rozhodnutí o odkázanosti fyzických osôb na sociálnu službu a rozhodnutí o povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť za prijímateľa sociálnej služby o osobách, ktoré spracúvajú k 31. decembru 2021, ak rozhodnutie, na základe ktorého sa tieto údaje zapisujú, nadobudlo právoplatnosť po 31. decembri 2020, až do 30 júna 2023.

K bodu 86

Z hľadiska právnej úpravy právnych vzťahov pri poskytovaní sociálnych služieb a financovaní sociálnych služieb obsahujú prechodné ustanovenia právnu úpravu, ktorou sa v nevyhnutnom rozsahu uplatňuje zásada ochrany už nadobudnutých práv podľa doterajšej právnej úpravy a zabezpečuje sa postupné zosúladenie právnych vzťahov v tejto oblasti s novou právnou úpravou.

V navrhovaných prechodných ustanoveniach sa upravuje že nemožnosť poskytovať službu včasnej intervencie v budove zariadenia, v ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba sa za ustanovenú prechodnú dobu, ktorá vytvára časový priestor na zosúladenie podmienok prevádzky (najmä priestorových podmienok, so súvisiacimi finančnými podmienkami a materiálno-technickými podmienkami) s novou právnou úpravou, nevzťahuje do 31. decembra 2030 na poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí poskytovali službu včasnej intervencie už pred účinnosťou tohto zákona a poskytujú ju k 31. decembru 2021. Takto koncipovaná právna úprava s úpravou prechodnej doby vychádza aj z možnosti zabezpečenia finančnej podpory z prostriedkov vyčlenených v rámci Plánu obnovy a odolnosti- Komponentu 13 zameraného aj na investície do „Rozšírenia kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti“.

Prechodnými ustanoveniami sa súčasne vzhľadom na úpravu v § 35, 38, 39 v spojení s § 61 ods. 7 písm. a), ktorá má dôsledky na posudzovanie plnenia podmienky regulácie počtu miest vo viacerých budovách zariadenia, , najmä v záujme ochrany prijímateľov tejto sociálnej služby ustanovuje, že tieto úpravy sa neuplatňujú ak sa sociálna služba v zariadení uvedenom v § 35, 38 a 39 poskytuje v objektoch tohto zariadenia k 31. decembru 2021, pričom poskytovateľ tejto sociálnej služby nie je oprávnený od 1. januára 2022 zvýšiť počet miest v zariadení nad hranicu počtu miest ustanovenú týmto zákonom pre príslušný druh sociálnej

služby. Takto koncipovaná právna úprava vo svojich dôsledkoch zabraňuje možnosti zásahu do oprávnenosti poskytovať sociálnu službu v týchto objektoch zariadenia z dôvodu, že poskytovateľ prestal splňať podmienky ustanovené týmto zákonom, pokiaľ ide o novo nastavený spôsob posudzovania tejto regulácie. Prechodné ustanovenie zároveň v záujme ochrany investorov, resp. budúcich poskytovateľov sociálnej služby v týchto druhoch zariadení pred dôsledkami takto novo explicitne ustanoveného spôsobu regulácie počtu miest v týchto zariadeniach, i obsahuje analogickú ochranu pre stavby, ktoré majú byť užívané na účely poskytovania sociálnej služby v týchto druhoch zariadení, na ktoré bolo vydané právoplatné stavebné povolenie do 31. decembra 2021, a to spolu so záväzkom poskytovateľa sociálnej služby v tomto zariadení po začatí poskytovania sociálnej služby v tomto zariadení nezvýšiť počet miest v zariadení nad hranicu počtu miest ustanovenú týmto zákonom pre tento druh sociálnej služby. Dočasnosť takto koncipovanej právnej úpravy prechodných ustanovení je daná do doby realizácie Národnej stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti, schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 222/2021 zo dňa 28.04.2021. Deinštitucionalizácia systému sociálnych služieb znamená aj proces prechodu od veľkokapacitných zariadení sociálnych služieb na menšie zariadenia sociálnych služieb umožňujúce individuálnu podporu prijímateľov sociálnych služieb v bežných životných podmienkach v prostredí blížiacom sa domácejmu prostrediu s potrebou zabrániť strate sociálnych väzieb alebo izolácií od bežnej spoločnosti.

Zároveň sa v prechodných ustanoveniach v záujme vytvorenia časového priestoru na zosúladienie existujúcich právnych vzťahov novej právnej úprave, upravuje postup pri zmene miestnej príslušnosti vyšších územných celkov vo veciach zápisu do registra a vykonávaní zmien v registri, a to na základe zmien doterajšej právnej úpravy navrhovaných pri registrácii. Ide konkrétne o ustanovenie povinnosti postúpenia spisovej dokumentácie o poskytovateľoch resp. poskytovanej sociálnej službe novo miestne príslušnému vyššiemu územnému celku najneskôr do 31.12.2022, upravuje sa tiež miestna príslušnosť do doby odstúpenia tejto dokumentácie. Zmena miestnej príslušnosti sama o sebe nemá vplyv na trvanie oprávnenia poskytovať sociálnu službu poskytovateľom sociálnej služby a vyšší územný celok, ktorému bola dokumentácia odstúpená je povinný najneskôr do 30 dní doručiť výpis z registra poskytovateľovi tejto sociálnej služby. Táto skutočnosť však neobmedzuje následnú pôsobnosť vyššieho územného celku (novo miestne príslušného) a jeho súvisiace oprávnenia pri kontrole plnenia podmienok na zápis do registra počas poskytovania sociálnej služby.

Súčasne sa vzhľadom na rozšírenie údajov o poskytovateľovi sociálnej služby vedených v registri aj o údaj (názov a IČO) obce alebo VÚC, ktorá zriadila alebo založila právnickú osobu, ktorá je poskytovateľom sociálnej služby, ustanovuje povinnosť takýchto poskytovateľov sociálnej služby (zriadených alebo založených obcou), písomne oznámiť príslušnému vyššiemu územnému celku tento údaj najneskôr do 31. marca 2022. Zároveň sa ukladá vyšším územným celkom údaje (názov a IČO) o obciach a VÚC, ktorá zriadila alebo založila právnickú osobu, ktorá je poskytovateľom sociálnej služby zapísať do registra najneskôr do 30. júna 2022 a to aj vzhľadom na potrebu prepojenia tohto údajja so žiadosťami o finančný príspevok na spolufinancovanie sociálnej služby podľa tohto zákona poskytovaný obciam z rozpočtovej kapitoly MPSVR SR, ktoré sa podávajú od 1. júla príslušného roka na nasledujúci rozpočtový rok.

Vzhľadom na novoustanovený zákaz pre poskytovateľa sociálnej služby podmieňovať uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby záväzkom prijímateľa sociálnej služby prijímať iné činnosti podľa § 15 ods. 3, ktoré síce na jednej strane zvyšujú kvalitu poskytovanej sociálnej služby, ale znamenajú súčasne dodatočnú finančnú záťaž pre prijímateľa sociálnej

služby a platiteľov úhrady za poskytovanú sociálnu službu, u ktorých sumu úhrady za tieto činnosti obsahuje osobitná zmluva (§ 74 ods. 6 písm. b) a c)), prechodné ustanovenie zabezpečuje neplatnosť zmluvy o poskytovaní sociálnej služby v tejto časti zo zákona. Takto koncipovaná úprava zabezpečuje faktické ukončenie prijímania týchto „prijímateľom sociálnej služby nechcených, resp. poskytovateľom sociálnej služby prijímateľovi sociálne služby vnútených“ iných činností, a to bez vplyvu tohto ukončenia na trvanie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby. Zmluvný záväzok tohto prijímateľa v tejto zmluve o poskytovaní sociálnej služby prijímať tieto iné činnosti, a s týmto záväzkom spojená osobitná zmluva medzi týmto poskytovateľom sociálnej služby a týmto prijímateľom sociálnej služby sa tým stávajú neplatnými.

Prechodnými ustanoveniami sa taktiež upravuje, že do 31. decembra 2022 vedie MPSVR SR a na svojom webovom sídle zverejňuje zoznam osôb, u ktorých boli hodnotené podmienky kvality poskytovanej sociálnej, spolu s dosiahnutou úrovňou kvality poskytovanej sociálnej služby podľa prílohy č. 2 písm. C, to znamená, že do tejto doby nebude viesť evidenciu osôb, u ktorých boli hodnotené podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby v Informačnom systéme sociálnych služieb. Zároveň obce a vyššie územné celky budú viesť evidenciu rozhodnutí súvisiacich s rozhodovaním o odkázanosti fyzických osôb na sociálnu službu a o povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť za prijímateľa sociálnej služby aj po 1. januári 2022 podľa zákona účinného do 31. decembra 2021, a to až do 31. decembra 2022.

V nadväznosti na návrh, ktorým sa zavádza povinnosť pre poskytovateľa sociálnej služby viesť v informačnom systéme sociálnych služieb evidenciu žiadateľov o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, sa vytvára dostatočný časový priestor pre poskytovateľa na poskytnutie požadovaných údajov do informačného systému sociálnych služieb, a to do 30. júna 2022.

K bodu 87

Ide o legislatívno –technickú úpravu vzhľadom na úpravu v § 9 ods. 1

K bodu 88

Navrhuje sa zvýšiť finančný príspevok poskytovaný z rozpočtovej kapitoly ministerstva na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie, ktorými sú nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste a zariadenie núdzového bývania pre zariadenia zriadené alebo založené obcou a pre nocľahárne neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, a to zo 150 eur (z 130 eur v prípade nocľahární) na 250 eur na jedno miesto v zariadení na mesiac. Tieto zariadenia sociálnych služieb poskytujú sociálne služby najmä ľuďom bez domova a osobám, ohrozených správaním iných osôb, t. j. aj osobám prežívajúcim násilie vo svojej domácnosti.

V čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu vyhláseného v súvislosti so šíriacim sa ochorením COVID-19 (ďalej len „krízová situácia“) a v období do konca kalendárneho mesiaca bezprostredne nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bude ukončená krízová situácia je nariadením vlády Slovenskej republiky č. 70/2020 Z. z., ktorým sa ustanovujú niektoré podmienky financovania sociálnych služieb v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 100/2021 Z. z. s účinnosťou od apríla 2021 do decembra 2021 výška týchto finančných príspevkov dočasne zvýšená na sumu 250 eur/miesto/mesiac.

Návrhom sa zavádza zvýšenie týchto finančných príspevkov na sumu 250 eur na jedno miesto v zariadení na mesiac. Dôvodom je najmä skutočnosť, že aktuálna výška finančného príspevku poskytovaného zariadeniam krízovej intervencie zriadeným alebo založeným obcou a nocľahárňam neverejných poskytovateľov sociálnych služieb ustanovená v zákone sa nezvyšovala od roku 2012 (s výnimkou finančného príspevku pre útulky v roku 2018), a to aj napriek medziročne narastajúcim prevádzkovým nákladom (najmä náklady na mzdy a ostatné osobné náklady, ktoré tvoria najväčšiu časť nákladov na poskytovanie sociálnych služieb, náklady na energie, nájomné, materiálno technické vybavenie a pod).

Navrhovaná jednotná výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby pre všetky druhy zariadení krízovej intervencie, a to napriek neporovnateľnému vecnému rozsahu a časovému rozsahu poskytovanej sociálnej služby (so súvisiacou prevádzkovou nákladovosťou), na jednej strane v nocľahárni a na strane druhej v zariadeniach, ktorými sú útulok, domov na pol ceste a zariadenie núdzového bývania, vychádza z potreby vytvorenia právnych podmienok v rámci práva sociálneho zabezpečenia v oblasti sociálnych služieb na zabezpečenie práva každého, kto je v hmotnej núdzi na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok (Čl. 39 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Ide v tomto smere o stimuláciu na rozvoj a udržateľnosť sociálnej služby krízovej intervencie v nocľahárni pre každého, kto je v hmotnej núdzi, a to finančnou podporou z prostriedkov štátneho rozpočtu tak pre obce, ako aj pre neverejných poskytovateľov tejto sociálnej služby s tým, že výška tejto finančnej podpory vzhľadom na cieľovú skupinu osôb, pre ktorú je táto sociálna služba určená (zdrojom spolufinancovania nie je príjem z platenia úhrady za poskytovanú sociálnu službu), pokrýva nevyhnutné prevádzkové náklady poskytovanej sociálnej služby, ktoré sú v čase trvania mimoriadnej situácie súvisiacej so šírením ochorenia COVID- 19 v nocľahárni vyššie vzhľadom na osobitosti prevádzky tohto zariadenia v tomto období. V rámci nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktoré upraví výšku finančného príspevku v nocľahárni aj v ďalších zariadeniach krízovej intervencie prvýkrát na rozpočtový rok 2023, ak sa ukončí vplyv dôsledkov pandémie ochorením COVID- 19 na prevádzkové pomery týchto zariadení, predpokladá sa, že bude táto medziročná valorizácia výšky finančného príspevku reagovať už aj na diferencovaný vecný a časový rozsah poskytovanej sociálnej služby v jednotlivých druhoch zariadení krízovej intervencie.

V prípade sociálnej služby krízovej intervencie v zariadeniach, ktorými sú útulok, domov na pol ceste a zariadenie núdzového bývania, ide zo strany štátu o finančnú podporu spolufinancovania tejto sociálnej služby poskytovanvej obcou, v záujme uspokojovania potrieb obyvateľov, resp. osôb na území obce, napriek tomu, že poskytovanie a zabezpečovanie a súvisiace spolufinancovanie sociálnej služby krízovej intervencie v týchto druhoch zariadení je v originálnej pôsobnosti vyššieho územného celku. Teda pri ustanovenej výške finančného príspevku zo štátneho rozpočtu na spolufinancovanie poskytovania sociálnej služby pre tieto druhy zariadení krízovej intervencie prevádzkovaných obcami, sa predpokladá aj ich spolufinancovanie z rozpočtu príslušnej obce, ako aj z príjmov z platenia úhrady za poskytovanú sociálnu službu od prijímateľov tejto sociálnej služby.

Spôsob určenia výšky finančných príspevkov na rozpočtový rok 2022 poskytovaného z rozpočtovej kapitoly ministerstva na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie pri zvýšení tohto príspevku v zmysle tejto právnej úpravy, aj napriek lehote podávania týchto žiadostí ustanovenej zákonom v kalendárnom roku 2021, bude už viazaný výškou tohto finančného príspevku ustanovenou týmto zákonom, a táto právna skutočnosť nie je potrebné aby bola uvedená osobitne v prechodných ustanoveniach zákona.

K Čl. II

Účelom predkladaného návrhu novely zákona o sociálnych službách je v konečnom dôsledku najmä posilniť dostupnosť a dlhodobú udržateľnosť sociálnych služieb krízovej intervencie poskytovaných sociálne najohrozenejšej skupine obyvateľstva, ako aj dlhodobú dostupnosť a udržateľnosť sociálnych služieb podmienených odkázanosťou. Táto dostupnosť a dlhodobá udržateľnosť sociálnych služieb je podmienená aj náležitým personálnym zabezpečením výkonu pôsobnosti príslušných orgánov verejnej moci pri poskytovaní sociálnych služieb a poskytovaní sociálnych služieb odbornými zamestnancami príslušných profesií a vytvorením podmienok na ich stabilizáciu a rozvoj (osobitne táto požiadavka rezonuje v súčasnej situácii spôsobenej pandémiou ochorením COVID- 19 a jej dôsledkami). S predkladaným návrhom zákona preto obsahovo súvisí aj predkladaný návrh novely zákona č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá v konečnom dôsledku zabraňuje odlivu sociálnych pracovníkov, vykonávajúcich špecializovanú odbornú činnosť v sociálnych veciach pri poskytovaní sociálnych služieb aj v súvislosti s ním, a to pre nesplnenie podmienky osobitného kvalifikačného predpokladu na výkon špecializovanej odbornej činnosti, ktorú doposiaľ vykonávali, ale pre ktorú sa novo ustanovila zákonom o sociálnej práci povinnosť v ustanovenej lehote absolvovať akreditované špecializačné vzdelávanie.

Predkladaným návrhom novely zákona o sociálnej práci sa preto navrhuje predĺženie prechodného obdobia, počas ktorého sociálny pracovník, ktorý vykonáva sociálnu posudkovú činnosť alebo sociálnu kuratelu, nemusí spĺňať podmienku osobitného kvalifikačného predpokladu na výkon špecializovanej odbornej činnosti, a to do 31. decembra 2023 z dôvodu, aby mohli všetci sociálni pracovníci, ktorých sa tieto špecializácie týkajú, teda sociálni kurátori a posudkoví sociálni pracovníci absolvovať akreditované špecializačné vzdelávanie v rámci „Národného projektu Podpora zvyšovania profesionality výkonu a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výkonu a služieb sociálnej inklúzie pre štátnu správu a samosprávu - II.“ Špecializačné vzdelávanie nebolo realizované z dôvodu epidemiologickej situácie na území Slovenskej republiky spôsobenej šírením vírusu COVID 19 a s tým spojenými opatreniami, ktoré majú vplyv na harmonogram realizácie vzdelávacích aktivít.

Zároveň sa návrhom zosúladujú pojmy v súlade s potrebou ich určitosti a previazanosti v právnej úprave.

K Čl. III

Navrhuje sa, aby tento zákon nadobudol účinnosť, v Čl. I - bode 85 a Čl. II, bode 2, 31. decembra 2021 (v zásade novelizácia zákona v týchto častiach – odsun termínu- nevyhnutná účinnosť 31. decembra 2021 z legislatívno- technických príčin tak, aby sa v čase nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy upravujúcej lehoty nenovelizovalo v tomto smere „už spotrebované“ ustanovenie) a v ostatných častiach od 1. januára 2022.